

Συγχρηματοδοτούμενο
από την Ευρωπαϊκή Ένωση

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Θ.Α.Λ.Ε.Ι.Α»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2021-2027

«ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ-ΑΝΑΒΑΘΜΙΖΩ ΣΤΙΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ»

**ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**

1^η Προκήρυξη 2021-2027

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ταυτότητα Σχεδίου	5
2. Σκοπός	6
3. Χρηματοδότηση	6
4. Περίοδος Εφαρμογής Σχεδίου	6
5. Φορέας Διαχείρισης.....	6
6. Γενικό Πλαίσιο Υλοποίησης.....	6
7. Δικαιούχοι	8
8. Επιλέξιμες Κατοικίες	9
9. Λόγοι Αποκλεισμού Προτάσεων.....	10
10. Κριτήρια και Προϋποθέσεις Έγκρισης	10
11. Επιλέξιμες Δράσεις	12
12. Επιλέξιμο Ποσό Κάθε Δράσης	14
13. Τύποι Επενδύσεων.....	15
14. Διαδικασία Υλοποίησης	16
15. Απαιτούμενα Δικαιολογητικά Υποβολής Αίτησης.....	24
16. Απαιτούμενα Δικαιολογητικά Υποβολής Αιτήματος Πληρωμής....	26
17. Ενστάσεις.....	27
18. Υποχρεώσεις δικαιούχων	28
19. Ειδικές Διατάξεις.....	29
20. Ερμηνείες – Θεσμοί- Τροποποιήσεις.....	29
21. Πρόδηλα Σφάλματα.....	30

ΣΥΝΟΨΗ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

Υφιστάμενες κατοικίες, για τις οποίες η αίτηση για έκδοση πολεοδομικής ή οικοδομικής άδειας είχε κατατεθεί **πριν την 21.12.2007**.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Φυσικά Πρόσωπα που ζουν μόνιμα στις περιοχές που είναι υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΤΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ

- Θερμομόνωση κελύφους (κάθετα και οριζόντια δομικά στοιχεία)
- Κουφώματα, Συστήματα σκίασης
- Τεχνικά συστήματα (τεχνικός εξοπλισμός για θέρμανση/ψύξη χώρου, παραγωγή ζεστού νερού χρήσης, αυτοματισμοί για έλεγχο του κτιρίου, επιτόπια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές)
- Έμμεσες δαπάνες

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- Ενημέρωση αιτητή
- Έκδοση αρχικού ΠΕΑ
- Επιλογή δράσεων
- Υποβολή πρότασης
- Προέγκριση
- Υλοποίηση επένδυσης
- Έκδοση τελικού ΠΕΑ
- Υποβολή δικαιολογητικών
- Έλεγχος και Καταβολή Χορηγίας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Μέχρι την **18/12/2021** ή μέχρι την εξάντληση ή δέσμευση του διαθέσιμου προϋπολογισμού της πρόσκλησης.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

€30.000.000 (Δημόσια Δαπάνη). Το Σχέδιο συγχρηματοδοτείται από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ταμείο Συνοχής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΤΥΠΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΕ ΚΣΜΚΕ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β: ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ NET-BILLING

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ: ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

ΜΕΓΙΣΤΟ ΥΨΟΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α: Μέχρι € 32.000

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β: Μέχρι € 27.000

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ: Μέχρι € 22.000

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Για όλους τους τύπους επενδύσεων, το ύψος της χορηγίας καθορίζεται με απλοποιημένη διαδικασία κόστους, ανάλογα με τις επενδύσεις που υλοποιούνται

ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΟΡΗΓΙΑΣ

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: 80% ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ: 60% ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

ΥΕΕΒ	Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΠ	Πρόγραμμα ΘΑΛΕΙΑ ΠΠ 2021-2027.
ΕΔΕΤ	Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία
ΤΣ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Συνοχής
ΠΠ	Προγραμματική Περίοδος
ΣΥΣΧΧΟ	Σύστημα Σχεδίων Χορηγιών του ΥΕΕΒ
ΠΕΑ	Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης
ΕΜΠ	Ειδικευμένος Εμπειρογνώμονας
NCT/ECO	Η μορφή του ηλεκτρονικού αρχείου του ΠΕΑ
ΣΔΧ	Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης
ΚΣΜΚΕ	Κτίριο με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΦΒ	Φωτοβολταϊκό Σύστημα
ΑΗΚ	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
ΔΣΔ	Διαχειριστής Συστήματος Διανομής
ΦΑΕ	Φύλλο Αξιολόγησης Έργου (Πρότασης)

Σχέδιο Προώθησης της Ενεργειακής Αναβάθμισης και Χρήσης ΑΠΕ για τις Κατοικίες

Στη βάση του Κανονιστικού πλαισίου των Ταμείων της Πολιτικής Συνοχής στη Κύπρο κατά την διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου (ΠΠ) 2021-2027 θα υλοποιηθεί το Πρόγραμμα «Θ.Αλ.Ε.Ι.Α¹» συγχρηματοδοτούμενο από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ).

Το παρόν Σχέδιο δύναται να συγχρηματοδοτηθεί, στο πλαίσιο του πιο πάνω Προγράμματος και των παρεμβάσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 (ΠΠ), που προσανατολίζονται στην προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Στον στόχο αυτό συνεισφέρει η εφαρμογή παρεμβάσεων εκτεταμένης ενεργειακής αναβάθμισης του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος της χώρας, με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στις κατοικίες, συμπεριλαμβανομένης και της χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ).

Τα κίνητρα που παρέχονται από το Σχέδιο αυτό έχουν τη μορφή χρηματοδοτικών ενισχύσεων για την υλοποίηση συγκεκριμένων μέτρων ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών. Η χρηματοδότηση, εφόσον ολοκληρωθεί επιτυχώς η ενεργειακή αναβάθμιση της κατοικίας, αφορά μη επιστρεπτέα επιχορήγηση επιλέξιμων δαπανών.

1. Ταυτότητα Σχεδίου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:
«Θ.Αλ.Ε.Ι.Α.»

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 2:
Ενέργεια και Περιβάλλον

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 2(i):
Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:
Όλες οι περιοχές που είναι υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
2021-2027 - Η διάρκεια εφαρμογής κάθε προκήρυξης θα ανακοινώνεται ξεχωριστά.

ΣΧΕΔΙΟ:
Προώθηση της Ενεργειακής Αναβάθμισης και Χρήσης ΑΠΕ στις Κατοικίες.

ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:
Φυσικά Πρόσωπα που προβαίνουν σε επένδυση εκτεταμένης ενεργειακής αναβάθμισης υφιστάμενης κατοικίας.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ:
€30.000.000² (προϋπολογισμός πρόσκλησης)

¹ Ο τίτλος του Προγράμματος «Θ.Αλ.Ε.Ι.Α», προέρχεται από το ρήμα «θάλλω» που σημαίνει ανθίζω και μεταφορικά ακμάζω/ευδοκίμω/ευημερώ. Το αρκτικόλεξο της λέξης αναλύεται ως εξής: **Θεμέλια Αλλαγής, Ευημερίας, Ισότητας Ανάπτυξης**

² Δύναται να αυξηθεί

---

2. Σκοπός

Το Σχέδιο αποσκοπεί στην εκτεταμένη ενεργειακή αναβάθμιση υφιστάμενων κατοικιών. Ο σκοπός αυτός προβλέπεται να επιτευχθεί με την αξιοποίηση κινήτρων υπό τη μορφή μη επιστρεπτέων χρηματοδοτικών ενισχύσεων. Το Σχέδιο καλύπτει αποκλειστικά επενδύσεις που αφορούν την αγορά και την εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού/υλικών.

---

3. Χρηματοδότηση

Το Σχέδιο δύναται να συγχρηματοδοτηθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία και το Ευρωπαϊκό Ταμείο, Περιφερικής Ανάπτυξης της ΕΕ στο πλαίσιο του Προγράμματος «Θ.Αλ.Ε.Ι.Α.» ΠΠ 2021-2027. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Σχεδίου, που θα διατεθεί την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, ανέρχεται στα €70 εκ. (Δημόσια Δαπάνη). Το ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες του Σχεδίου κατά την παρούσα Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων (ΠρΥΠ) ανέρχεται στα **€30 εκατομμύρια ευρώ**.

---

4. Περίοδος Εφαρμογής Σχεδίου

Το Σχέδιο θα εφαρμόζεται κατά την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 και οι δυνητικοί Δικαιούχοι θα μπορούν να υποβάλουν αιτήσεις εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου η οποία και θα ορίζεται στις Προσκήσεις Υποβολής Προτάσεων που θα ανακοινωθούν από το ΥΕΕΒ. Το Σχέδιο αυτό ή μέρος του δύναται να τροποποιηθεί, να ανασταλεί ή και να αντικατασταθεί με άλλο Σχέδιο Χορηγιών, σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου 20 του παρόντος εγγράφου.

---

5. Φορέας Διαχείρισης

Την ευθύνη της διαχείρισης και εφαρμογής του Σχεδίου, έχει το ΥΕΕΒ. Ειδικότερα το ΥΕΕΒ αναλαμβάνει:

- Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το Σχέδιο. Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας θα αναληφθούν σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών των ΕΔΕΤ και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της Διαχειριστικής Αρχής.
  - Την οργάνωση της απαραίτητης υποδομής, την παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώριση των προτάσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων δικαιολογητικών και γενικά την πλήρη διοικητική υποστήριξη του Σχεδίου.
  - Τη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων/ προτάσεων στο Σχέδιο.
  - Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των έργων και τη διεκπεραίωση των διαδικασιών πληρωμής των δικαιούχων.
  - Τον έλεγχο και επαλήθευση / βεβαίωση των δαπανών και τόσο της φυσικής προόδου/υλοποίησης του έργου όσο και των σχετικών δαπανών, σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχων και των διαδικασιών επαληθεύσεων που καθορίζεται από τη Διαχειριστική Αρχή.
  - Τον έλεγχο για τη συμμόρφωση των δικαιούχων που εντάσσονται στο Σχέδιο, με τις Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές. Το θεσμικό πλαίσιο, οι σχετικοί Νόμοι και Κανονισμοί καταγράφονται στο Παράρτημα Γ.
-

6. Γενικό Πλαίσιο Υλοποίησης

Τα στάδια υλοποίησης του Σχεδίου είναι:

1. Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων.

Η Πρόσκληση γίνεται με απόφαση του/της Υπουργού ΥΕΕΒ, η οποία θα ανακοινώνεται δια των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και θα λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα δημοσιότητας και πληροφόρησης σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών των ΕΔΕΤ και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της Διαχειριστικής Αρχής.

2. Υποβολή Πρότασης (μόνο ηλεκτρονικά) από δυνητικό Δικαιούχο

Οι αιτήσεις συνοδευόμενες από όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται **αποκλειστικά μέσω της ιστοσελίδας του ηλεκτρονικού Συστήματος Σχεδίων Χορηγιών (ΣΥΣΧΧΟ) του ΥΕΕΒ (<https://fundingapps.mcit.gov.cy>)**. Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά θα απορρίπτονται.

3. Αξιολόγηση των Προτάσεων

Η σειρά προτεραιότητας καθορίζεται βάσει της σειράς υποβολής των Προτάσεων. Η αξιολόγηση είναι άμεση. Γίνεται έλεγχος των προτάσεων από την Ομάδα Αξιολόγησης κατά πόσο αυτές πληρούν τις προϋποθέσεις για ένταξή τους στο Σχέδιο, τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, πληρότητας και κανονικότητας του Έργου και τη συμβατότητά τους με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (βλ. Ενότητα 10). Κατά τον εν λόγω έλεγχο, εάν κριθεί απαραίτητο από την Ομάδα Αξιολόγησης, δύναται να γίνει και επιτόπιος έλεγχος της οικίας για την οποία υποβάλλεται πρόταση για επαλήθευση του φυσικού αντικειμένου της αίτησης.

4. Απόφαση Έγκρισης / Απόρριψης των Προτάσεων

Οι προτάσεις που εξετάζονται προωθούνται από την Ομάδα Αξιολόγησης στον προϊστάμενο της Μονάδας Ένταξης, με εισήγηση για έγκριση ή απόρριψη, ανάλογα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Οι αιτήσεις που αποφασίζεται να εγκριθούν εντάσσονται στο Σχέδιο κατόπιν επικύρωσης της απόφασης από τον Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒ ή εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του.

5. Ενημέρωση των Αιτητών

Οι αιτητές ενημερώνονται για την έγκριση ή απόρριψη της Πρότασης τους.

6. Υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης

Υπογράφεται ΣΔΧ μεταξύ του ΥΕΕΒ και του Δικαιούχου που εντάσσεται στο Σχέδιο. Πριν την υπογραφή, οι αιτητές θα πρέπει να αποδεικνύουν την ύπαρξη ή/και την εξασφάλιση των απαιτούμενων

χρηματοοικονομικών πόρων³ για κάλυψη της ίδιας συμμετοχής τους στο έργο.

7. Υλοποίηση της Επένδυσης

Οι εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης της κάθε κατοικίας που εντάσσεται στο Σχέδιο, υλοποιούνται εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης.

8. Υποβολή του Αιτήματος Καταβολής Χορηγίας

Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών ενεργειακής αναβάθμισης, υποβάλλεται με συστημένη επιστολή, το αίτημα καταβολής χορηγίας συνοδευόμενο από όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την υλοποίηση της επένδυσης για ενεργειακή αναβάθμιση, στη βάση της σχετικής εθνικής νομοθεσίας και των προνοιών του Οδηγού Εφαρμογής του Σχεδίου.

9. Επιτόπια επαλήθευση

Αρμόδιοι λειτουργοί / επιθεωρητές ή εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποι του ΥΕΕΒ, πραγματοποιούν επιτόπια επιθεώρηση για επαλήθευση της υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου της κάθε αίτησης, σύμφωνα με τη ΣΔΧ.

10. Καταβολή Χορηγίας προς τον Δικαιούχο

Καταβάλλεται χορηγία σε όλες τις περιπτώσεις αιτήσεων που έχει επαληθευτεί η υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου και επιβεβαιωθεί η επίτευξη όλων των κριτηρίων που περιλαμβάνονται στη ΣΔΧ.

11. Δειγματοληπτικοί έλεγχοι

Το ΥΕΕΒ δύναται σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης της επένδυσης να πραγματοποιεί δειγματοληπτικούς ελέγχους, με σκοπό την εξακρίβωση των όσων περιλαμβάνονται τόσο στην αίτηση/ πρόταση επένδυσης όσο και στο αίτημα καταβολής χορηγίας⁴.

7. Δικαιούχοι

Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν φυσικά πρόσωπα .

Εξαίρεση αποτελούν οι περιπτώσεις ενεργειακής αναβάθμισης πολυκατοικιών που αποτελούνται από πέντε ή περισσότερες μονάδες, για τις οποίες θα πρέπει να υποβάλλεται μια ενιαία αίτηση από τη Διαχειριστική Επιτροπή της πολυκατοικίας, μέσω του εξουσιοδοτημένου της

³ Αυτό θα αποδεικνύεται είτε με αποδεικτικό καταθέσεων είτε με έγκριση δανείου.

⁴ Ο Δικαιούχος θα πρέπει να έχει στη διάθεση του και να θέτει εφόσον του ζητηθούν όλα τα σχετικά έγγραφα, δικαιολογητικά ή/και άλλα στοιχεία που αφορούν την επένδυση, σχετικά με την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου, του χρόνου υλοποίησης και την πληρωμή της κάθε δαπάνης (εξοφλημένα τιμολόγια και αποδείξεις).

εκπροσώπου, η οποία θα πρέπει να ενεργεί⁵ εκ μέρους όλων των ιδιοκτητών της πολυκατοικίας. Οι ιδιοκτήτες της πολυκατοικίας θα πρέπει να είναι φυσικά πρόσωπα. Οι μονάδες της πολυκατοικίας που δεν ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

8. Επιλέξιμες Κατοικίες

Οι κατοικίες⁶ για τις οποίες υποβάλλεται η αίτηση, θα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας:

- Να έχουν λογαριασμό παροχής ηλεκτρικού ρεύματος από την ΑΗΚ με οικιακή διατίμηση⁷ και ο λογαριασμός αυτός να ανήκει σε φυσικό πρόσωπο.
- Η αίτηση για την έκδοση πολεοδομικής άδειας να έχει κατατεθεί **πριν την 21^η Δεκεμβρίου 2007⁸**.
- Να βρίσκονται σε περιοχές που είναι υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές των Βρετανικών Βάσεων δεν είναι επιλέξιμες στα πλαίσια του παρόντος Σχεδίου, σύμφωνα με το πρωτόκολλο αρ.3 της Συνθήκης Προσχώρησης της Κύπρου στην Ε.Ε. και ως εκ τούτου προτάσεις/ αιτήσεις που αφορούν τέτοιες κατοικίες θα απορρίπτονται.
- **Η κατηγορία ενεργειακής απόδοσης της κατοικίας να είναι Γ ή χαμηλότερη.**
- Να μην έχει τύχει επιχορήγησης στα πλαίσια οποιασδήποτε πρόσκλησης του Σχεδίου «Εξοικονομώ – Αναβαθμίζω στις Κατοικίες» της ΠΠ 2014-2020 ή από το Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες για τις οποίες ζητείται χορηγία.

Στα πλαίσια της παρούσας Πρόσκλησης δύναται να εγκριθεί **μία μόνο αίτηση για κάθε κατοικία**. Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό αιτήσεων που μπορούν να υποβληθούν από κάθε φυσικό πρόσωπο, νοουμένου ότι αυτές θα αφορούν διαφορετικές κατοικίες.

Στις περιπτώσεις ενεργειακής αναβάθμισης πολυκατοικιών, δύναται να υποβληθεί μία ενιαία αίτηση για ολόκληρη την οικοδομή. Στις περιπτώσεις αυτές, η αίτηση θα πρέπει να υποβάλλεται από τη Διαχειριστική Επιτροπή

⁵ Προς τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη από όλους τους ιδιοκτήτες της πολυκατοικίας, με την οποία να επιβεβαιώνεται ότι υπάρχει η σύμφωνη γνώμη όλων για την προτεινόμενη αναβάθμιση.

⁶ Ανεξάρτητες, ημιανεξάρτητες, δομημένες σε σειρά ή μεμονωμένα διαμερίσματα σε Πολυκατοικίες.

⁷ Σε περίπτωση που το υφιστάμενο κτίριο έχει χρήση άλλη από οικιστική, δύναται να υποβληθεί αίτηση νοουμένου ότι θα γίνει αίτημα αλλαγής χρήσης **πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης**. Σε τέτοια περίπτωση, θα πρέπει πριν την ημερομηνία υπογραφής της ΣΔΧ να εγκριθεί η αλλαγή χρήσης από την αρμόδια οικοδομική αρχή. Σε περιπτώσεις που υπήρχε παροχή αλλά έχει διακοπεί, δύναται να υποβάλλεται βεβαίωση από την ΑΗΚ με την οποία να επιβεβαιώνεται ότι η κατοικία είχε στο παρελθόν σύνδεση, αναφέροντας την ημερομηνία αρχικής σύνδεσης και το ιστορικό καταναλώσεων.

⁸ Νοείται ότι σε περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται η έκδοση πολεοδομικής άδειας, θα πρέπει να έχει κατατεθεί αίτηση για έκδοση άδειας οικοδομής πριν τις 21/12/2007.

της πολυκατοικίας, μέσω του εξουσιοδοτημένου της εκπροσώπου, η οποία θα πρέπει να ενεργεί⁹ εκ μέρους όλων των ιδιοκτητών της πολυκατοικίας. Οι ιδιοκτήτες της πολυκατοικίας θα πρέπει να είναι φυσικά πρόσωπα. Η πολυκατοικία θα πρέπει να αποτελείται τουλάχιστον από πέντε ή περισσότερες κτιριακές μονάδες. Νοείται ότι επιλέξιμες θα είναι μόνο οι δράσεις που αφορούν τις μονάδες της πολυκατοικίας με οικιστική χρήση.

9. Λόγοι Αποκλεισμού Προτάσεων

Η Πρόταση δύναται να αποκλειστεί (σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας) εάν ο αιτητής, κατά την κρίση του ΥΕΕΒ εμπίπτει σε κάποια ή κάποιες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με Αρ. Αποφ. 69.782 και ημερ. 23.12.2009 «Οποιοδήποτε Φυσικό ή Νομικό πρόσωπο σε βάρος του οποίου υφίσταται οριστική καταδικαστική απόφαση δικαστηρίου για δόλο, απάτη και/ή άλλο αδίκημα, που συντελέστηκε σε σχέση με προηγούμενο Σχέδιο/ Έργο Παροχής Χορηγιών του ΥΕΕΒ, αποκλείεται από την καταβολή χορηγίας δυνάμει του παρόντος Έργου, εκτός αν έχουν παρέλθει τρία χρόνια από την ημερομηνία της εν λόγω καταδικαστικής απόφασης».
- Ο αιτητής είναι ή κρίνεται ένοχος ψευδών δηλώσεων για την παροχή πληροφοριών ή παραλείψεως υποβολής των πληροφοριών και των στοιχείων που απαιτούνται κατά την υποβολή της αίτησης ένταξης της Πρότασης.
- Η Πρόταση δεν πληροί τα κριτήρια και προϋποθέσεις για έγκριση, όπως αυτά καθορίζονται στην Ενότητα 10 του παρόντος Σχεδίου.
- Διαπιστώνεται ότι για τον ίδιο εξοπλισμό / ίδιες δράσεις έχει παραχωρηθεί χορηγία ή εκκρεμεί η εξέταση σχετικής αίτησης στα πλαίσια άλλου Σχεδίου.

10. Κριτήρια και Προϋποθέσεις Έγκρισης

Για να υπάρχει δυνατότητα υποβολής πρότασης στα πλαίσια του Σχεδίου, οι δυνητικοί Δικαιούχοι θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι πληρούνται τα πιο κάτω κριτήρια/προϋποθέσεις.

Επιλεξιμότητα

1. Η πρόταση έχει υποβληθεί εντός της τεθείσας από την Πρόσκληση προθεσμίας.
2. Η πρόταση έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Ενότητας 14 και επισυνάφθηκαν όλα τα απαραίτητα συνοδευτικά έγγραφα, όπως αυτά καθορίζονται στις Ενότητες 15 και 16 και στο Πρότυπο Έντυπο Αίτησης Υποβολής Πρότασης που είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του ΥΕΕΒ.
3. Η κατοικία πληροί τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, όπως αυτές καταγράφονται στην Ενότητα 8.
4. Το Σχέδιο καλύπτει δράσεις που θα πραγματοποιηθούν μετά την

⁹ Προς τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη από όλους τους ιδιοκτήτες της πολυκατοικίας, με την οποία να επιβεβαιώνεται ότι υπάρχει η σύμφωνη γνώμη όλων για την προτεινόμενη αναβάθμιση.

ημερομηνία υποβολής αίτησης και οπωσδήποτε μετά την ημερομηνία έκδοσης του αρχικού ΠΕΑ της κατοικίας, όπως αυτή ήταν πριν την αναβάθμιση.

5. Ο αιτητής εμπίπτει στους δυνητικούς δικαιούχους, όπως αυτοί καθορίζονται στην Ενότητα 7.
6. Το προτεινόμενο έργο είναι συμβατό με τους κανονισμούς για συγχρηματοδότηση και ο αιτητής έχει αποδεχτεί τους όρους της υπεύθυνης δήλωσης, η οποία περιλαμβάνεται στην Πρόταση που θα υποβάλει ηλεκτρονικά.
7. Στην πρόταση καταγράφεται ξεκάθαρα η αναμενόμενη ετήσια εξοικονόμηση ενέργειας¹⁰ μετά την υλοποίηση της επένδυσης, η οποία προκύπτει βάσει των ΠΕΑ (πριν και μετά την αναβάθμιση). Πέραν των υπολογισμών που προκύπτουν από τα ΠΕΑ, θα πρέπει να καταγράφονται και τα αναμενόμενα αποτελέσματα εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση (τελική κατανάλωση ενέργειας πριν και μετά την αναβάθμιση), όπως υπολογίζονται από τον Ειδικευμένο Εμπειρογνώμονα της κάθε κατοικίας.
8. Σε περιπτώσεις ενεργειακής ανακαίνισης μεγάλης κλίμακας¹¹ οικίας ή πολυκατοικίας, της οποίας η άδεια οικοδομής εκδόθηκε πριν το 1994, ο ιδιοκτήτης οφείλει να γνωρίζει ότι θα πρέπει να διορίσει κατάλληλο μελετητή που να του ετοιμάσει έκθεση αποτίμησης του φέροντος οργανισμού σύμφωνα με τους εν ισχύ ευρωπαϊκούς αναφορικά με την κατάσταση του στατικού φορέα της οικοδομής και την υπολογιζόμενη εναπομένουσα διάρκεια ζωής της, η οποία να συνοδεύεται από τυχόν συστάσεις αναφορικά με τη δομοστατική ενίσχυση της.

Συμβατότητα

1. Η Πρόταση είναι συμβατή με το αντικείμενο και τους στόχους του Σχεδίου.
2. Η Πρόταση εμπίπτει στις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών του Σχεδίου.
3. Η Πρόταση είναι συμβατή με τα γενικά και τεχνικά κριτήρια και τους όρους επιλεξιμότητας, όπως αναφέρονται στο Σχέδιο.
4. Στη πρόταση διασφαλίζεται ότι επιτυγχάνονται τα ελάχιστα τεχνικά κριτήρια του κάθε τύπου επενδύσεων.

Κανονικότητα

1. Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον Αιτητή της εθνικής νομοθεσίας και των κοινοτικών κανόνων για το περιβάλλον.
2. Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον Αιτητή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών.
3. Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον Αιτητή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για τη μη διάκριση.
4. Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον Αιτητή των κανονισμών

¹⁰ Το ποσοστό εξοικονόμησης αφορά την μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας όπως αυτή υπολογίζεται από την μεθοδολογία υπολογισμού ενεργειακής απόδοσης κτιρίου και εξακριβώνεται με την έκδοση ΠΕΑ πριν και μετά την ενεργειακή αναβάθμιση της κατοικίας.

¹¹ Όπως ορίζεται στην Νομοθεσία Περί Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων.

δημοσιότητας και πληροφόρησης.

Ποιότητα και Πληρότητα

1. Πλήρης και σαφής τεκμηριωμένη περιγραφή του προτεινομένου έργου σύμφωνα με την πρόσκληση.
2. Σαφής καταγραφή των επενδύσεων που θα υλοποιηθούν.
3. Υποβολή όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών, όπως αυτά καταγράφονται στην Ενότητα 15 και 16 .

11. Επιλέξιμες Δράσεις

Οι επιλέξιμες δράσεις που καλύπτονται από το Σχέδιο είναι οι ακόλουθες:

Μέρος Α' - Οικοδομικές Εργασίες¹²

A1. Θερμομόνωση οριζόντιων δομικών στοιχείων (οροφές, πυλωτές, δάπεδα σε πρόβολο, δώματα, στέγες) που συνιστούν μέρος του κελύφους, εφόσον ο μέσος συντελεστής θερμοπερατότητας U των στοιχείων αυτών δεν θα ξεπερνά το $0,40 \text{ W/m}^2\text{K}$ **μετά την πραγματοποίηση της επένδυσης.**

A2. Θερμομόνωση τοίχων και στοιχείων της φέρουσας κατασκευής (κολόνες, δοκοί και τοιχία) που συνιστούν μέρος του κελύφους, εφόσον ο μέσος συντελεστής θερμοπερατότητας U των τοίχων και των στοιχείων αυτών δεν θα ξεπερνά το $0,40 \text{ W/m}^2\text{K}$ **μετά την πραγματοποίηση της επένδυσης.**

A3. Αντικατάσταση κουφωμάτων που περιλαμβάνονται στο κέλυφος της κατοικίας, εφόσον ο μέσος συντελεστής θερμοπερατότητας U των κουφωμάτων δεν θα ξεπερνά το $2,25 \text{ W/m}^2\text{K}$ **μετά την πραγματοποίηση της επένδυσης. Νοείται ότι το κάθε νέο κούφωμα που αντικαθιστά παλαιό, θα πρέπει να έχει συντελεστή θερμοπερατότητας μικρότερο ή ίσο με $2,90 \text{ W/m}^2\text{K}$ για να κριθεί επιλέξιμο.**

A4. Εγκατάσταση εξωτερικής σκίασης που αφορά τα κουφώματα.

Μέρος Β' - Τεχνικά Συστήματα

B1. Αγορά και εγκατάσταση ή αντικατάσταση ηλιακού θερμοσίφωνα για παραγωγή ζεστού νερού.

- Εάν η δεξαμενή αποθήκευσης ζεστού νερού είναι χωρητικότητας **μέχρι και 150Lt**, θα πρέπει να είναι τουλάχιστον **ενεργειακής κατηγορίας Β** με βάση τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 814/2013.
- Εάν ο κύλινδρος ζεστού νερού είναι χωρητικότητας **μεγαλύτερη από 150Lt**, θα πρέπει να είναι τουλάχιστον **ενεργειακής κατηγορίας C** με βάση τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 814/2013.

B2. Αγορά και εγκατάσταση ή αντικατάσταση αυτόνομων κλιματιστικών

¹² Σε όλες τις περιπτώσεις ενεργειακών αναβαθμίσεων οικοδομών πρέπει να υπάρχει συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ελάχιστης ενεργειακής απόδοσης όπως αυτές καθορίζονται σε Διάταγμα που εκδίδεται από τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας δυνάμει του Άρθρου 15 των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμων του 2006 έως 2020 ή όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

μονάδων διαιρεμένου τύπου υψηλής ενεργειακής απόδοσης με μέγιστη ονομαστική ισχύ εξόδου 12KW.

- Τάξη ενεργειακής απόδοσης: Τουλάχιστον A++ για ψύξη και Τουλάχιστον A+ για θέρμανση στη “μέση” εποχή θέρμανσης όπως αυτές καθορίζονται στον Κατ’ Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 626/2011.
- Σε περίπτωση αντικατάστασης θα πρέπει να δηλώνονται όπου είναι διαθέσιμα τα στοιχεία του υφιστάμενου εξοπλισμού (Μοντέλο υφιστάμενου κλιματιστικού, απόδοση SEER, απόδοση SCOP και η ενεργειακή κλάση).

B3. Αγορά και εγκατάσταση ή αντικατάσταση Αεροθερμικής, Γεωθερμικής ή Υδροθερμικής αντλίας θερμότητας ψηλής ενεργειακής απόδοσης, για τη λειτουργία κεντρικών συστημάτων θέρμανσης ή/και ψύξης χώρου.

- Τάξη ενεργειακής απόδοσης: Τουλάχιστον A+ όπως καθορίζεται στον Κατ’ Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 811/2013.

B4. Αγορά και εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού Συστήματος δυναμικότητας μέχρι 10KW, το οποίο θα λειτουργεί με τη μέθοδο Net-Billing.

- Τα συστήματα αυτά θα πρέπει να εγκατασταθούν σύμφωνα με τις πρόνοιες του εκάστοτε εν ισχύ «Σχεδίου για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για ίδια κατανάλωση» του ΥΕΕΒ.

B5. Μπαταρίες για αποθήκευση της ενέργειας που θα παράγεται από το Φωτοβολταϊκό Σύστημα δυναμικότητας μέχρι 4KWh.

B6. Αγορά και εγκατάσταση λέβητα στερεού ή αέριου καυσίμου ψηλής ενεργειακής απόδοσης για θέρμανση χώρου.

- Τάξη ενεργειακής απόδοσης: Τουλάχιστον A όπως καθορίζεται στον Κατ’ Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 811/2013 ή τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/1187.

B7. Αγορά και εγκατάσταση λέβητα υγρού καυσίμου ψηλής ενεργειακής απόδοσης για θέρμανση χώρου.

- Τάξη ενεργειακής απόδοσης: Τουλάχιστον A όπως καθορίζεται στον Κατ’ Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 811/2013.

B.8. Αγορά και εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου των τεχνικών συστημάτων.

- Επιλέξιμα είναι τα συστήματα παρακολούθησης ανάλυσης και ρύθμισης της κατανάλωσης ενέργειας στον κλιματισμό και τη θέρμανση.

Σημειώσεις:

Οι τεχνικές απαιτήσεις του εξοπλισμού δύναται να τροποποιηθούν από τον Φορέα Διαχείρισης, σε περίπτωση έκδοσης νέων Κανονισμών.

Η εγκατάσταση των τεχνικών συστημάτων που αφορούν εγκατάσταση **Φωτοβολταϊκού Συστήματος** πρέπει να γίνεται από εγκεκριμένο Εγκαταστάτη συστημάτων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, που είναι

εγγεγραμμένος στην αντίστοιχη κατηγορία του Μητρώου Εγκαταστατών μικρής κλίμακας Συστημάτων ΑΠΕ.

Συστήνεται όπως, όπου υπάρχει δυνατότητα, οι εγκαταστάσεις τεχνικών συστημάτων που αναφέρονται στις υπόλοιπες επιλέξιμες δαπάνες, να γίνονται από εγκαταστάτες που είναι εγγεγραμμένοι στην αντίστοιχη κατηγορία του Μητρώου Εγκαταστατών Τεχνικών Συστημάτων Κτιρίου.

Όλα τα μητρώα εγκαταστατών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας του ΥΕΕΒ <http://energy.gov.cy>.

Μέρος Γ' - Άλλες Έμμεσες Δαπάνες

Η κατηγορία αυτή καλύπτει τις έμμεσες δαπάνες υπηρεσιών. Οι δαπάνες αυτές δεν περιορίζονται στις υπηρεσίες που παρέχονται από ειδικευμένους εμπειρογνώμονες, αλλά αφορά και οποιεσδήποτε άλλες έμμεσες δαπάνες υπηρεσιών προκύψουν.

Με βάση τις πρόνοιες των κανονισμών των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (Άρθρο 49) παρέχεται η δυνατότητα για υπολογισμό των έμμεσων δαπανών ενός έργου στη βάση ενός κατ' αποκοπή ποσοστού 7% (flat rate) το οποίο θα υπολογίζεται επί του συνόλου των άμεσων επιλέξιμων δαπανών (υπόλοιπες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών του έργου).

Η κατηγορία αυτή αφορά ποσό που θα προκύπτει, από το άθροισμα των άμεσων επιλέξιμων δαπανών (όλες οι υπόλοιπες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είτε τεκμηριώνονται με παραστατικά πραγματικών δαπανών είτε υπολογίζονται) πολλαπλασιαζόμενο επί 7%.

Τονίζεται ότι το ΥΕΕΒ διατηρεί το δικαίωμα να καθορίσει ανώτατα όρια δαπανών ανά κατηγορία/ υποκατηγορία δαπάνης.

12. Επιλέξιμο Ποσό Κάθε Δράσης

Το επιλέξιμο ποσό κάθε δράσης που θα υλοποιηθεί στα πλαίσια όλων των τύπων επενδύσεων του παρόντος Σχεδίου και ο τρόπος υπολογισμού του, καταγράφονται στον **Πίνακα του Παραρτήματος Α του παρόντος Οδηγού Εφαρμογής.**

Για κατοικίες ευάλωτων καταναλωτών, θα παραχωρείται αυξημένο ποσοστό ή/και ποσό χορηγίας για κάθε δράση, όπως αναφέρεται στον Πίνακα του Παραρτήματος Α, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η αίτηση υποβάλλεται από τον ίδιο τον ευάλωτο καταναλωτή ή
- Η αίτηση υποβάλλεται από φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι σύζυγος, παιδί, αδελφός/ή, γονέας, ή κηδεμόνας του ευάλωτου καταναλωτή.
- Η κατοικία που αναβαθμίζεται είναι η μόνιμη κατοικία του ευάλωτου καταναλωτή.

- Με την αίτηση υποβάλλονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την τεκμηρίωση των πιο πάνω.

Για κάθε ευάλωτο καταναλωτή δύναται να παραχωρηθεί αυξημένο ποσοστό χορηγίας σε μία μόνο αίτηση.

Νοείται ότι η χορηγία θα παραχωρείται μόνο υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση πληροί όλα τα κριτήρια του Σχεδίου και θα ενταχθεί σε ένα από τους τύπους επενδύσεων, όπως αυτοί περιγράφονται στην Ενότητα 13.

13. Τύποι Επενδύσεων

Οι Προτάσεις που θα υποβληθούν από τους αιτητές, δύναται να αφορούν επενδύσεις **σε μια** από τις Κατηγορίες Επενδύσεων που παρουσιάζονται πιο κάτω:

A ΤΥΠΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΕ ΚΣΜΚΕ**

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ:

Ενεργειακή Αναβάθμιση κατοικίας σε **Κτίριο με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ)** και συμμόρφωση με τα κριτήρια που καθορίζονται στο σχετικό Διάταγμα που εκδίδεται από τον/την Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας δυνάμει της Παραγράφου (ζ), του Εδαφίου 3 του Άρθρου 19 των περί της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμων του 2006 έως 2017 ή όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟ ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ Α' ΤΥΠΟ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ:

Το ποσό χορηγίας δύναται να ανέλθει μέχρι τις **€32.000 για κάθε κατοικία.**

B ΤΥΠΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ **ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ NET BILLING**

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ:

Ενεργειακή Αναβάθμιση κατοικίας που θα εγκαταστήσει ταυτόχρονα και φωτοβολταϊκό σύστημα που θα λειτουργεί με την μέθοδο Net-Billing , έτσι ώστε να επιτευχθούν τα ακόλουθα υποχρεωτικά κριτήρια:

- Εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας τουλάχιστον **60%**¹³ βάσει του τελικού ΠΕΑ της κατοικίας, συγκρινόμενο με το αρχικό της ΠΕΑ

και

Αναβάθμιση της κατοικίας σε Ενεργειακή **Κατηγορίας Α** .

- Η κατοικία μετά την Ενεργειακή Αναβάθμιση, να επιτυγχάνει υποχρεωτικά τουλάχιστον **δύο από τους τρεις** μέσους συντελεστές

¹³ Ο υπολογισμός γίνεται με βάση την μεθοδολογία υπολογισμού ενεργειακής απόδοσης κτιρίου, όπως αυτή ορίζεται σε Διάταγμα που εκδίδει ο/η Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας δυνάμει του Άρθρου 14 των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμων του 2006 έως 2020, ή όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

θερμοπερατότητας των επιλέξιμων δαπανών Α.1, Α.2 ή Α.3 της Ενότητας 11. Σε περίπτωση που σε μία κατοικία δεν υπάρχουν οριζόντια δομικά στοιχεία που να αποτελούν μέρος του κελύφους, τότε θα αρκεί η επίτευξη μόνο ενός από τους δύο μέσους συντελεστές θερμοπερατότητας των επιλέξιμων δαπανών Α.2 ή Α.3 της Ενότητας 11.

- Στην κατοικία να εγκατασταθεί φωτοβολταϊκό σύστημα που θα λειτουργεί με την μέθοδο Net-Billing.

ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟ ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ Β΄ ΤΥΠΟ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ:

Το ποσό χορηγίας δύναται να ανέλθει μέχρι τις **€27.000 για κάθε κατοικία.**

Γ ΤΥΠΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ:

Ενεργειακή Αναβάθμιση κατοικίας, έτσι ώστε να επιτευχθούν τα ακόλουθα υποχρεωτικά κριτήρια:

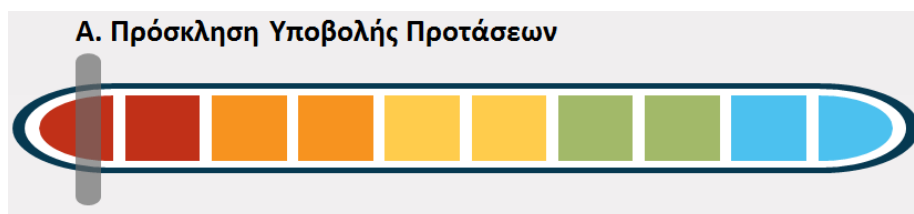
- Εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας τουλάχιστον **60%**¹⁴ βάσει του τελικού ΠΕΑ της κατοικίας, συγκρινόμενο με το αρχικό της ΠΕΑ
- Η κατοικία μετά την Ενεργειακή Αναβάθμιση, να επιτυγχάνει υποχρεωτικά τουλάχιστον **δύο από τους τρεις** μέσους συντελεστές θερμοπερατότητας των επιλέξιμων δαπανών Α.1, Α.2 ή Α.3 της Ενότητας 11. Σε περίπτωση που σε μία κατοικία δεν υπάρχουν οριζόντια δομικά στοιχεία που να αποτελούν μέρος του κελύφους, τότε θα αρκεί η επίτευξη μόνο ενός από τους δύο μέσους συντελεστές θερμοπερατότητας των επιλέξιμων δαπανών Α.2 ή Α.3 της Ενότητας 11.

ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟ ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ Γ΄ ΤΥΠΟ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ:

Το ποσό χορηγίας δύναται να ανέλθει μέχρι τις **€22.000 για κάθε κατοικία.**

14. Διαδικασία Υλοποίησης

Α. Προσκλήσεις Υποβολής Προτάσεων

Το ΥΕΕΒ προβαίνει σε ανοικτή πρόσκληση υποβολής Προτάσεων με

¹⁴ Ο υπολογισμός γίνεται με βάση την μεθοδολογία υπολογισμού ενεργειακής απόδοσης κτιρίου, όπως αυτή ορίζεται σε Διάταγμα που εκδίδει ο/η Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας δυνάμει του Άρθρου 14 των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμων του 2006 έως 2020, ή όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

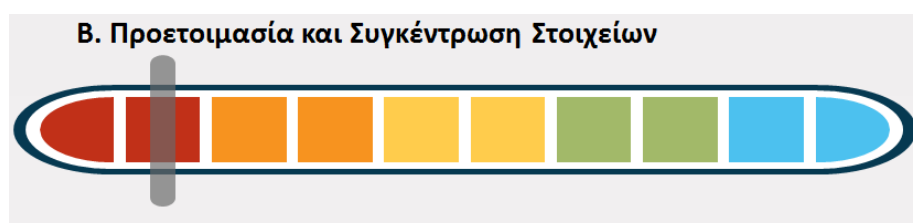

ανακοίνωση στην ιστοσελίδα του ΥΕΕΒ, στον ημερήσιο τύπο και στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας. Στην κάθε πρόσκληση θα καθορίζεται η χρονική περίοδος υποβολής Προτάσεων, οι ενέργειες που εμπίπτουν σε αυτή, το ποσοστό χρηματοδότησης καθώς και οι πληροφορίες επικοινωνίας.

Για κάθε πρόσκληση, **οι δαπάνες που έγιναν σε χρονική περίοδο προηγούμενης Πρόσκλησης δεν είναι επιλέξιμες**, εκτός αν προνοείται διαφορετικά στην Πρόσκληση Υποβολής Πρότασης.

Κατά την παρούσα Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων, ΔΕΝ θα ισχύει αναδρομικότητα των δαπανών. Ως εκ τούτου, όλες οι δαπάνες θα πρέπει να υλοποιηθούν σε ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής αίτησης και οπωσδήποτε μετά την ημερομηνία έκδοσης του αρχικού ΠΕΑ της κατοικίας.

B. Προετοιμασία και Συγκέντρωση Στοιχείων / Ευθύνες Ειδικευμένου Εμπειρογνώμονα

Οι δυνητικοί δικαιούχοι που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση, θα πρέπει να επιλέξουν και συνεργαστούν με Ειδικευμένο Εμπειρογνώμονα (ΕΜΠ), ο/η οποίος/α θα αναλάβει την έκδοση του ΠΕΑ της υφιστάμενης κατοικίας καθώς επίσης και να υπολογίσει την ενεργειακή της κατηγορία μετά την αναβάθμιση, με τον τρόπο που περιγράφεται στις επόμενες παραγράφους. Το Μητρώο Ειδικευμένων Εμπειρογνομένων, είναι δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας <https://epc.mcit.gov.cy/QE.html>.

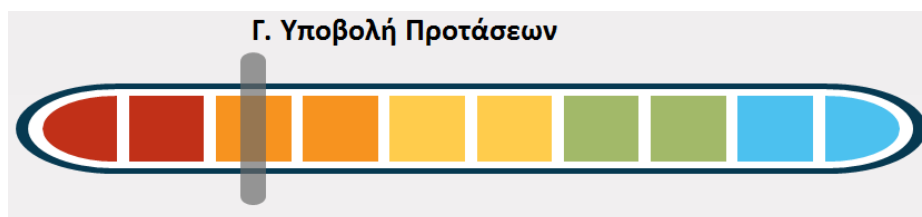
Αφού συμφωνηθεί η συνεργασία¹⁵ του δυνητικού δικαιούχου με ΕΜΠ, απαιτούνται οι ακόλουθες ενέργειες:

- Επιθεώρηση οικίας από τον Ειδικευμένο Εμπειρογνώμονα πριν την έκδοση του αρχικού ΠΕΑ και λήψη λεπτομερών φωτογραφιών. Οι φωτογραφίες θα πρέπει να τηρηθούν στο αρχείο του Ειδικευμένου Εμπειρογνώμονα για τυχόν μελλοντικούς ελέγχους.
- Έκδοση του αρχικού ΠΕΑ μετά την επιθεώρηση και των συστάσεων του ΕΜΠ.
- Απόφαση για τις δράσεις που θα εφαρμοστούν στην οικία, βάσει των οποίων θα αναβαθμιστεί στην επιθυμητή κατηγορία.

¹⁵ Οι όροι της συνεργασίας και η συμφωνηθείσα αμοιβή, αποτελούν ιδιωτική συμφωνία του κάθε δικαιούχου με τον Ειδικευμένο Εμπειρογνώμονα που επιλέγουν και δεν δύναται να ρυθμιστούν από το παρόν Σχέδιο. Σε περίπτωση διαφωνίας, αυτή θα πρέπει να λυθεί βάσει της ισχύουσας Νομοθεσίας ή/και των όρων της ιδιωτικής συμφωνίας των δύο μερών.

- Ετοιμασία του προτεινόμενου ΠΕΑ από τον ΕΜΠ και επιβεβαίωση ότι αυτό προκύπτει εάν πραγματοποιηθούν οι δράσεις που αποφασίστηκαν από τον δυνητικό δικαιούχο. Υπολογίζονται μεταξύ άλλων οι μέσοι συντελεστές θερμοπερατότητας των στοιχείων του κελύφους και το αναμενόμενο ποσοστό εξοικονόμησης ενέργειας.
- Συλλογή των πληροφοριών που απαιτούνται για υποβολή αίτησης και εξασφάλιση όλων των απαραίτητων εγγράφων συμμετοχής από τον δυνητικό δικαιούχο.
- **Σημαντική επισήμανση:** Αποτελεί ευθύνη του ΕΜΠ που συμφωνεί να συνεργαστεί με τον κάθε δικαιούχο, να επισκεφθεί, καταγράψει και φωτογραφίσει λεπτομερώς την υφιστάμενη κατάσταση κάθε κατοικίας που συμμετέχει στο Σχέδιο. Ο ΕΜΠ θα πρέπει να συμπληρώσει την τυποποιημένη υπεύθυνη δήλωση με όλα τα στοιχεία που απαιτούνται και να την παραδώσει στον αιτητή ούτως ώστε να επισυναφθεί με την αίτηση. Σε τυχόν έλεγχο από το ΥΕΕΒ, ο ΕΜΠ θα πρέπει να αποδείξει με τα στοιχεία που θα διαθέτει και τις φωτογραφίες που έλαβε, ότι τα δεδομένα που έχουν περιληφθεί στο αρχικό ΠΕΑ ήταν τα πραγματικά. Σε περίπτωση που σε οποιοδήποτε στάδιο αξιολόγησης / ελέγχου μιας αίτησης, διαπιστωθεί ότι τα δεδομένα που καταγράφηκαν / δηλώθηκαν από τον ΕΜΠ είναι λανθασμένα ή/και ψευδή, τότε ο ΕΜΠ θα καταγγέλλεται στην Αρμόδια Αρχή (Υπ. Ενέργειας, ΥΕΕΒ). Σε περίπτωση που η Αρμόδια Αρχή αποφασίσει την αναστολή / τερματισμό της εγγραφής του ΕΜΠ από το Μητρώο Ειδικευμένων Εμπειρογνομόνων, τότε ο συγκεκριμένος ΕΜΠ θα αποκλείεται αυτόματα και από το Σχέδιο. Σε τέτοια περίπτωση, οποιοδήποτε αιτητές συνεργάζονταν μαζί του θα ενημερώνονται και θα καλούνται να εξασφαλίσουν υπηρεσίες από άλλο ΕΜΠ.

Γ. Υποβολή Προτάσεων (ΜΟΝΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ)

Οι προτάσεις θα υποβάλλονται **μόνο ηλεκτρονικά** μέσω της ιστοσελίδας <https://fundingapps.mcit.gov.cy> χρησιμοποιώντας τους φυλλομετρητές Chrome, Firefox και Edge, κατά την περίοδο υποβολής που θα καθορίζεται με σχετική ανακοίνωση του ΥΕΕΒ.

Οι ενδιαφερόμενοι δυνητικοί αιτητές προτρέπονται όπως μελετήσουν προσεκτικά τις πρόνοιες του παρόντος Οδηγού Σχεδίου και των σχετικών εντύπων πληροφόρησης (υπόδειγμα αίτησης και οδηγός υποβολής αίτησης) και στη συνέχεια προχωρήσουν σε υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης.

Το Έντυπο Υποβολής της Πρότασης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα.

Οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να επιβεβαιώσουν την επιτυχή υποβολή της αίτησης τους μέσω λήψης ηλεκτρονικού μηνύματος που θα αποστέλλεται ηλεκτρονικά (email) στην ηλεκτρονική διεύθυνση που θα δηλώνεται στο σύστημα.

Επισημαίνεται ότι οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να κρατήσουν εκτυπωμένο αντίγραφο της υποβληθείσας αίτησης, στο οποίο αναγράφεται «ΥΠΟΒΛΗΜΕΝΗ» και «Ημερομηνία Υποβολής». Το αντίγραφο δύναται να ζητηθεί ως αποδεικτικό επιτυχούς υποβολής της αίτησης στο ηλεκτρονικό σύστημα.

Μετά την οριστική υποβολή των αιτήσεων στο σύστημα, αυτές λαμβάνουν μοναδικό αριθμό και πρωτοκολλούνται με **βάση την σειρά επιτυχούς οριστικοποίησης**.

Αιτήσεις που δεν θα υποβληθούν και οριστικοποιηθούν μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος δεν θα λαμβάνονται υπόψη.

Τονίζεται ότι μετά την οριστική υποβολή μιας αίτησης, δεν θα γίνεται αποδεκτή οποιαδήποτε τροποποίηση ή συμπλήρωση της υποβληθείσας πρότασης από τον δυνητικό δικαιούχο.

Εάν κατά τον καταρχήν έλεγχο πληρότητας ή την αξιολόγηση των αιτήσεων εντοπιστούν ασάφειες σε σχέση με δικαιολογητικά/στοιχεία που υποβλήθηκαν ή ελλείψεις σε δικαιολογητικά, τα οποία είναι απαραίτητα για επιβεβαίωση ότι πληρούνται τα κριτήρια/προϋποθέσεις για έγκριση της αίτησης, τότε θα επαφίεται στην διακριτική ευχέρεια της ομάδας αξιολόγησης να:

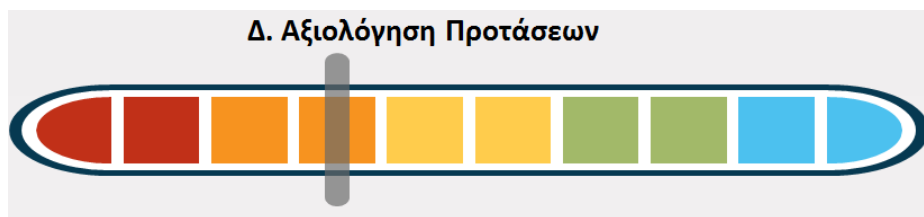
- Εξετάσει τα κριτήρια με βάση δεδομένα που κατέχει από οποιαδήποτε άλλη κρατική υπηρεσιά/και
- Να ζητήσει από τον αιτητή διευκρινήσεις.

Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι αιτήσεις θα μπαίνουν σε κατάσταση αναστολής, οι αιτητές θα ενημερώνονται με γραπτή επιστολή και θα υποχρεούνται εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών¹⁶ από την ημερομηνία παραλαβής της συστημένης επιστολής να αποστείλουν τις σχετικές διευκρινήσεις.

Με την υποβολή των διευκρινήσεων, η πρόταση επανέρχεται σε φάση αξιολόγησης, χωρίς να παραβιάζεται όμως σε καμία περίπτωση η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δυνητικών Δικαιούχων. Παρερχόμενης άπρακτης της προθεσμίας αυτής ή σε περίπτωση που και τα νέα στοιχεία κρίνονται ανεπαρκή, το ΥΕΕΒ θα απορρίπτει την αίτηση χωρίς άλλη προειδοποίηση και θα ενημερώνει ανάλογα τον αιτητή.

¹⁶ Νοείται ότι το χρονικό περιθώριο των 30 ημερών δύναται να επεκταθεί, σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο από την Ομάδα Αξιολόγησης. Σε τέτοια περίπτωση, θα δίνεται ανάλογη γραπτή ειδοποίηση στους δικαιούχους.

Δ. Αξιολόγηση Προτάσεων

Η αξιολόγηση των Προτάσεων γίνεται με τη διαδικασία της άμεσης αξιολόγησης, δηλαδή η κάθε Πρόταση θα αξιολογείται μετά την υποβολή της και ανεξάρτητα από τις άλλες προτάσεις. Λόγω του ότι εφαρμόζεται η μέθοδος της άμεσης αξιολόγησης, μία Πρόταση για να εγκριθεί θα πρέπει να πληροί όλα τα κριτήρια αξιολόγησης (βλ. Ενότητα 10).

Οι αξιολογήσεις των υποβαλλομένων αιτήσεων διενεργούνται από την Ομάδα Αξιολόγησης, η οποία απαρτίζεται από λειτουργούς / επιθεωρητές του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ή/και από συμβεβλημένους με το ΥΕΕΒ φορείς / άτομα (αγορά υπηρεσιών).

Η Ομάδα θα αξιολογεί τις αιτήσεις με βάση τα κριτήρια επιλογής τα οποία εξειδικεύονται στο Φύλλο Αξιολόγησης Πρότασης (ΦΑΕ) και θα υποβάλλει τα αποτελέσματα της για επικύρωση στον προϊστάμενο της Μονάδας Ένταξης.

Ο υπολογισμός του επιλέξιμου κόστους της κάθε αίτησης καθώς επίσης και του ποσού χορηγίας που δύναται να παραχωρηθεί, θα γίνεται στη βάση των δεδομένων που περιλαμβάνονται στο ΠΕΑ της κάθε κατοικίας.

Σε περίπτωση που υπάρχει αμφιβολία για το ωφέλιμο εμβαδό, την ημερομηνία ανέγερσης ή άλλη πληροφορία για τα χαρακτηριστικά μιας υπό εξέταση κατοικίας, το ΥΕΕΒ δύναται να αντλήσει τις απαιτούμενες πληροφορίες από αρμόδιες αρχές.

Οι αιτητές προτρέπονται όπως ελέγξουν τις πληροφορίες που είναι καταχωρημένες στα «χαρακτηριστικά τεμαχίου» που αφορά την οικία τους, καθότι την ευθύνη για τη δήλωση ορθών και επικαιροποιημένων επιπρόσθετων στοιχείων / χαρακτηριστικών που περιλαμβάνονται έχει ο Ιδιοκτήτης του κάθε τεμαχίου / μονάδας.

Ο προϊστάμενος της Μονάδας Ένταξης θα επικυρώνει ή θα απορρίπτει την πρόταση, με τη συγκατάθεση και υπογραφή του Γενικού Διευθυντή του ΥΕΕΒ ή του εξουσιοδοτημένου του εκπροσώπου, που έχει και την ευθύνη της τελικής απόφασης.

Ε. Δειγματοληπτικοί Έλεγχοι

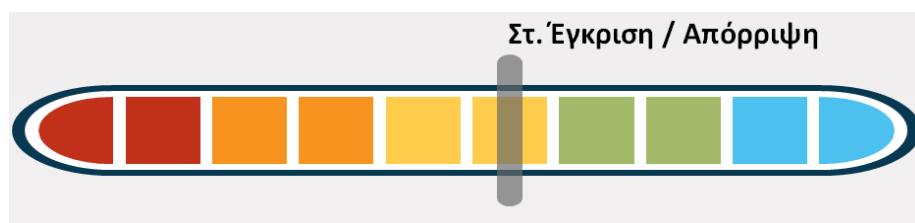

Το ΥΕΕΒ δύναται σε οποιοδήποτε στάδιο της κάθε αίτησης να πραγματοποιεί δειγματοληπτικούς ελέγχους και να ζητά οποιαδήποτε κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία που να αποδεικνύουν τον χρόνο υλοποίησης και το είδος των επενδύσεων του φυσικού αντικείμενου του έργου.

Προς τον σκοπό αυτό ο κάθε δυνητικός δικαιούχος **οφείλει**, μεταξύ άλλων, **να διατηρεί και να παρουσιάσει/αποστείλει εάν απαιτηθεί τα τιμολόγια και αποδείξεις** εξόφλησης της κάθε εργασίας ενεργειακής αναβάθμισης για την οποία ζητά χορηγία.

Συστήνεται επίσης στον κάθε αιτητή να διατηρεί και ο ίδιος φωτογραφικό υλικό κατά την υλοποίηση της κάθε επιλέξιμης δράσης (πέραν αυτού που διατηρεί ο ΕΜΠ από την πρώτη του επιθεώρηση) καθότι σε περίπτωση που απαιτηθούν διευκρινήσεις από το ΥΕΕΒ, την αποκλειστική ευθύνη απόδειξης του χρόνου υλοποίησης ή/και του είδους των επενδύσεων που θα πραγματοποιηθούν έχει εξ ολοκλήρου ο δυνητικός δικαιούχος.

Στ. Έγκριση / Απόρριψη Προτάσεων

Μετά την Απόφαση έγκρισης ή απόρριψης μιας πρότασης, αποστέλλεται ενημερωτική επιστολή στον αιτητή.

Στην περίπτωση απόρριψης της Πρότασης, οι αιτητές έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν γραπτώς ένσταση (Ενότητα 17), εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της συστημένης επιστολής απόρριψης.

Στην περίπτωση έγκρισης μιας αίτησης, ο Δικαιούχος και το ΥΕΕΒ υπογράφουν τη ΣΔΧ, στην οποία καθορίζονται οι υποχρεώσεις του Δικαιούχου και δεσμεύεται το Δημόσιο για την καταβολή της χορηγίας, εφόσον πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις που αναφέρονται σε αυτή.

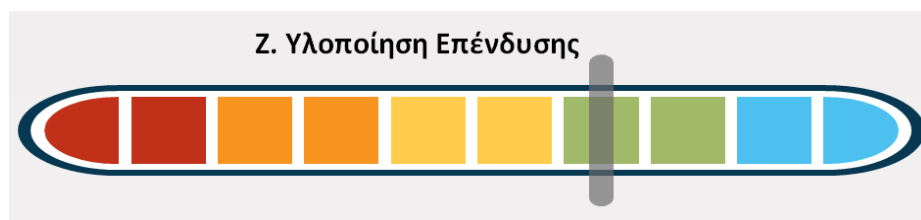
Ο Δικαιούχος θα πρέπει να παραστεί στο ΥΕΕΒ, στον χρόνο που θα οριστεί από την επιστολή έγκρισης, για την υπογραφή της ΣΔΧ, προσκομίζοντας και τα απαιτούμενα χαρτόσημα για χαρτοσήμανση της Συμφωνίας σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Πριν την υπογραφή της ΣΔΧ, ο Δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλει το **αποδεικτικό ύπαρξης ή εξασφάλισης των απαιτούμενων χρηματοοικονομικών πόρων για κάλυψη της ίδιας συμμετοχής του στο έργο.**

Δύναται να υποβληθεί κατάσταση λογαριασμού του ιδίου του αιτητή, ή κατάσταση λογαριασμού άλλου φυσικού προσώπου με την σύμφωνο του γνώμη ή αποδεικτικό εξασφάλισης δανείου ή/και βεβαίωση πρόθεσης χρηματοδότησης της επένδυσης από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

Σε αντίθετη περίπτωση η έγκριση θα ακυρώνεται και η αίτηση θα απορρίπτεται.

Ζ. Υλοποίηση Επένδυσης

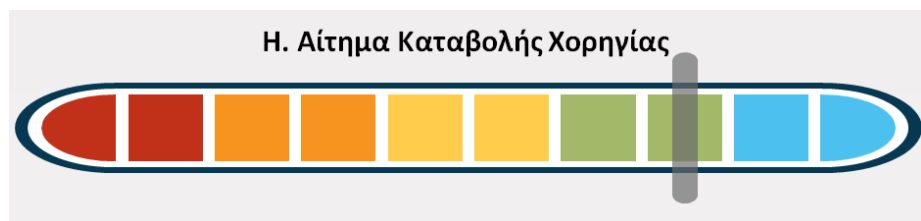

Η υλοποίηση των επιλέξιμων δράσεων που αποτελούν το φυσικό αντικείμενο κάθε ενεργειακής αναβάθμισης και η έκδοση του τελικού ΠΕΑ που αφορά το αναβαθμισμένο κτίριο, θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της ΣΔΧ.

Το πιο πάνω χρονοδιάγραμμα δύναται να παραταθεί από το ΥΕΕΒ μέχρι και έξι (6) πρόσθετους μήνες, κατόπιν υποβολής γραπτού αιτήματος με συστημένη επιστολή ή ηλεκτρονικό μήνυμα από τον δικαιούχο **πριν την λήξη του αρχικού χρονοδιαγράμματος**. Σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας (προβλήματα υγείας του δικαιούχου ή μελών της οικογενείας του ή οποιουδήποτε άλλου τεκμηριωμένου λόγου ανωτέρας βίας), το χρονοδιάγραμμα δύναται να παραταθεί και πέραν των έξι (6) μηνών, κατόπιν σχετικής έγκρισης του ΥΕΕΒ.

Σε αντίθετη περίπτωση η δέσμευση για παραχώρηση χορηγίας θα ανακαλείται χωρίς άλλη προειδοποίηση.

Η. Υποβολή αιτήματος καταβολής χορηγίας

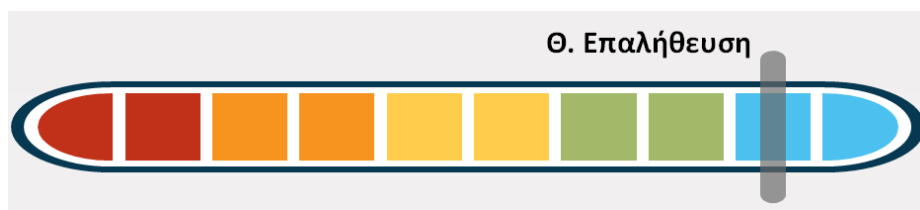

Μετά την ολοκλήρωση όλων των δράσεων, ο ΕΜΠ οφείλει να επισκεφθεί εκ νέου την αναβαθμισμένη κατοικία και βάσει των εργασιών αναβάθμισης που έχουν διεκπεραιωθεί να εκδώσει το τελικό ΠΕΑ.

Ο Δικαιούχος υποβάλλει το αίτημα καταβολής χορηγίας με συστημένη επιστολή, συνοδευόμενο από όλα τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην Ενότητα 16.

Το αίτημα καταβολής χορηγίας αρχειοθετείται και προωθείται για εξέταση στην Μονάδα Επαληθεύσεων.

Θ. Επαλήθευση

Με την υποβολή αιτήματος καταβολής χορηγίας, ελέγχεται από τη Μονάδα Επαληθεύσεων του ΥΕΕΒ κατά πόσο η πρόταση έχει υλοποιηθεί με βάση τη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης.

Δεν επιτρέπεται καμία προσθήκη επιλέξιμης δαπάνης η οποία δεν περιλαμβανόταν στην Αίτηση / Πρόταση και στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης.

Στις περιπτώσεις που ο Δικαιούχος δεν έχει πραγματοποιήσει ορισμένες από τις δαπάνες που περιλαμβάνονταν στην Αίτηση και στην ΣΔΧ, διασφαλίζεται ότι έχουν επιτευχθεί τα υποχρεωτικά κριτήρια του τύπου επένδυσης για τον οποίο υποβλήθηκε η αίτηση, με βάση τα υποβληθέντα στοιχεία.

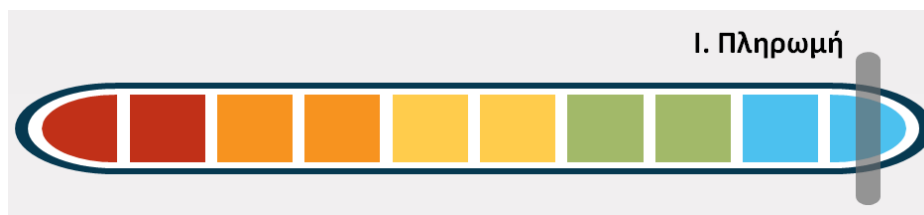
Στις περιπτώσεις που ο Δικαιούχος έχει υποβάλει αίτηση στον Τύπο Επένδυσης Α' και μετά την ενεργειακή αναβάθμιση, βάσει των στοιχείων που υποβάλλει, διαφαίνεται ότι δεν επιτυγχάνονται τα ελάχιστα τεχνικά κριτήρια του εν λόγω τύπου επένδυσης, θα ελέγχεται κατά πόσο επιτυγχάνονται τουλάχιστον τα ελάχιστα τεχνικά κριτήρια του Τύπου Επένδυσης Β' ή του Τύπου Επένδυσης Γ'. Σε περίπτωση που ισχύει το τελευταίο, ο Δικαιούχος θα δύναται να λάβει μειωμένο μέγιστο ποσό χορηγίας, βάσει προνοιών που αφορούν τον Τύπο Επένδυσης που θα επιτύχει.

Στην περίπτωση που η αίτηση καταβολής χορηγίας, συμπεριλαμβανομένων και των απαιτούμενων δικαιολογητικών δεν είναι πλήρης ή σε περίπτωση που απαιτηθεί η υποβολή οποιονδήποτε πρόσθετων δικαιολογητικών, ο Δικαιούχος ενημερώνεται γραπτώς με επιστολή για προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών, τα οποία πρέπει να αποσταλούν εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της συστημένης επιστολής από το Δικαιούχο. Σε αντίθετη περίπτωση δε θα καταβάλλεται η αντίστοιχη χορηγία.

Με την παραλαβή της αίτησης καταβολής χορηγίας διενεργείται λεπτομερής επιτόπια επαλήθευση του φυσικού αντικείμενου και διοικητική επαλήθευση των υποβληθέντων παραστατικών από την Μονάδα Επαληθεύσεων του ΥΕΕΒ.

Σε περίπτωση που παρουσιαστεί σε οποιοδήποτε στάδιο εξέτασης του αιτήματος καταβολής χορηγίας ανάγκη για τεκμηρίωση της ημερομηνίας ολοκλήρωσης μιας δράσης ή των υλικών / εξοπλισμού που χρησιμοποιήθηκαν, ο δικαιούχος θα ενημερώνεται γραπτώς και **θα υποχρεούται να παρουσιάσει όλα τα πρωτότυπα τιμολόγια και αποδείξεις** εξόφλησης για τις εξεταζόμενες δράσεις καθώς επίσης και οποιαδήποτε άλλα δικαιολογητικά διατηρεί για την ζητούμενη τεκμηρίωση. Η ευθύνη τεκμηρίωσης **βαρύνει εξ ολοκλήρου τον δικαιούχο.**

Ι. Πληρωμή

Εφόσον δεν προκύψει οτιδήποτε τόσο κατά την επαλήθευση του φυσικού αντικειμένου όσο και κατά την διοικητική επαλήθευση ή έχει επιλυθεί οτιδήποτε έχει προκύψει, συμπληρώνεται το Έντυπο Απόφασης Χρηματοδότησης από τη Μονάδα Επαληθεύσεων και προωθείται στο Λογιστήριο για πληρωμή.

Το δελτίο πληρωμής που εκδίδεται από το Λογιστήριο του ΥΕΕΒ θεωρείται ως αποδεικτικό στοιχείο ολοκλήρωσης του έργου. Τα αποδεικτικά πληρωμής καταχωρούνται στο σχετικό φάκελο και φέρουν την ειδική σφραγίδα.

Αιτητές των οποίων τα αιτήματα καταβολής χορηγίας απορρίπτονται ή που λαμβάνουν χαμηλότερο ποσό χορηγίας από το αιτούμενο, έχουν το δικαίωμα υποβολής ένστασης (Ενότητα 17), εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία του εμβάσματος ή της συστημένης επιστολής απόρριψης του αιτήματος.

15. Απαιτούμενα Δικαιολογητικά Υποβολής Αίτησης

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για υποβολή πρότασης είναι τα ακόλουθα:

- 1. Αντίγραφο του τελευταίου λογαριασμού** από τον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας (ΑΗΚ).
  - a. Σε περίπτωση που η κατοικία είναι υφιστάμενη, αλλά η παροχή έχει διακοπεί με αποτέλεσμα να μην υπάρχει πρόσφατος λογαριασμός, δύναται να υποβάλλεται βεβαίωση από την ΑΗΚ με την οποία να επιβεβαιώνεται ότι η κατοικία είχε στο παρελθόν σύνδεση, αναφέροντας την ημερομηνία αρχικής σύνδεσης και το ιστορικό καταναλώσεων.
- 2. Τίτλος Ιδιοκτησίας** που να αφορά την οικία που θα αναβαθμιστεί ή το τεμάχιο εντός του οποίου βρίσκεται η οικία.
  - a. Σε περιπτώσεις αυτοστέγασης ή διαμονής σε τεμάχια που παραχωρήθηκαν από τον κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών περιουσιών, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί τίτλος ιδιοκτησίας, αντί τίτλου ιδιοκτησίας δύναται να υποβάλλεται επίσημο πιστοποιητικό από αρμόδια κρατική υπηρεσία που να αποδεικνύει το δικαίωμα χρήσης της κατοικίας στον αιτητή.
  - b. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει τίτλος ιδιοκτησίας, λόγω πρόσφατης αγοράς, υποβάλλεται το χαρτοσημασμένο αγοραπωλητήριο έγγραφο μαζί με αντίγραφο του τίτλου ιδιοκτησίας του πωλητή.
- 3. Η Άδεια Οικοδομής** με την οποία οικοδομήθηκε η οικία που θα

αναβαθμιστεί.

- a. Εάν η άδεια οικοδομής έχει ημερομηνία έκδοσης μετά τις 21/12/2007, θα πρέπει να υποβάλλεται και αντίγραφο της πολεοδομικής της άδειας ή βεβαίωση από την αρμόδια οικοδομική αρχή στην οποία να αναγράφεται η ημερομηνία λήψης της αίτησης για έκδοση της άδειας.
  - b. σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο δεν υπάρχει άδεια οικοδομής, να προσκομίζεται βεβαίωση από την αρμόδια οικοδομική αρχή, που να επιβεβαιώνει ότι η κατοικία ανεγέρθηκε νόμιμα και ότι το έτος ανέγερσης της οικίας ήταν πριν τις 21/12/2007.
4. **Το ΠΕΑ¹⁷ της κατοικίας όπως είναι πριν την αναβάθμιση** (pdf και το αρχείο NCT/ECO) συνοδευόμενο από τις συστάσεις του Ειδικευμένου Εμπειρογνώμονα και την κάτοψη όλων των ορόφων της κατοικίας με τις ζώνες όπως έχουν καταχωρηθεί στο ΠΕΑ.
  5. **Το προτεινόμενο ΠΕΑ της αναβαθμισμένης ενεργειακά κατοικίας** (pdf και το αρχείο NCT/ECO) και την κάτοψη όλων των ορόφων της κατοικίας με τις ζώνες όπως θα είναι μετά την αναβάθμιση.
  6. **Η τυποποιημένη Υπεύθυνη δήλωση του Ειδικευμένου Εμπειρογνώμονα .**
  7. **Μόνο για αιτήσεις που αφορούν κατοικίες ευάλωτων καταναλωτών και σε περίπτωση που ο αιτητής δεν είναι ο ίδιος ο ευάλωτος καταναλωτής, υποβάλλονται τα ακόλουθα:**
    - a. **Για όλες τις περιπτώσεις που ο ευάλωτος δεν είναι ο ίδιος ο αιτητής**, απαιτείται υπεύθυνη δήλωση υπογεγραμμένη και σφραγισμένη από πιστοποιών υπάλληλο, με την οποία να επιβεβαιώνεται η διεύθυνση διαμονής του ευάλωτου καταναλωτή.
    - b. Εάν ο ευάλωτος καταναλωτής είναι σύζυγος του αιτητή, υποβάλλεται αντίγραφο της ταυτότητας του και πιστοποιητικό γάμου.
    - c. Εάν ο ευάλωτος καταναλωτής είναι γονέας ή παιδί ή αδελφός/ή του αιτητή, υποβάλλεται αντίγραφο της ταυτότητας του και κατάλληλο αποδεικτικό που να αποδεικνύει την σχέση τους.
    - d. Εάν ο ευάλωτος καταναλωτής είναι κηδεμόνας του αιτητή, υποβάλλεται αντίγραφο της ταυτότητας του και δικαστική απόφαση ανάθεσης της κηδεμονίας του ευάλωτου καταναλωτή στον αιτητή.

---

¹⁷ Η διαδικασία έκδοσης ΠΕΑ, ο τύπος και το περιεχόμενο του ΠΕΑ και των συστάσεων που περιλαμβάνει καθορίζονται σε κανονιστικές και διοικητικές πράξεις που εκδίδονται δυνάμει των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμων του 2006 έως 2012 ή όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

8. Μόνο για αιτήσεις που αφορούν πολυκατοικίες.

- a. Αντίγραφο Καταστατικού Διαχειριστικής Επιτροπής της Πολυκατοικίας που να περιλαμβάνει τουλάχιστον την απόφαση τους για σύσταση της Διαχειριστικής Επιτροπής και τα εξουσιοδοτημένα άτομα που υπογράφουν εκ μέρους της.
- b. Υπεύθυνη δήλωση υπογεγραμμένη από όλους τους ιδιοκτήτες διαμερισμάτων της πολυκατοικίας, με την οποία να δίνουν την σύμφωνη τους γνώμη για ενεργειακή αναβάθμιση της πολυκατοικίας και να εξουσιοδοτούν την Διαχειριστική Επιτροπή να υποβάλει εκ μέρους τους την αίτηση.
- c. Αντίγραφο τίτλων ιδιοκτησίας όλων των διαμερισμάτων της Πολυκατοικίας.
- d. Αντίγραφο του τελευταίου λογαριασμού ηλεκτρικής ενέργειας όλων των διαμερισμάτων της πολυκατοικίας
- e. Δεόντως εκδομένη Εξουσιοδότηση Φυσικού Προσώπου ως αντιπροσώπου Διαχειριστικής επιτροπής κοινόκτητης οικοδομής.

16. Απαιτούμενα Δικαιολογητικά Υποβολής Αιτήματος Πληρωμής

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για υποβολή του αιτήματος πληρωμής είναι τα ακόλουθα :

1. **Το τελικό ΠΕΑ της κατοικίας όπως αυτή είναι μετά την αναβάθμιση** (pdf και το αρχείο NCT/ECO).
2. **Αναλυτική έκθεση του Ειδικευμένου Εμπειρογνώμονα**, η οποία θα επιβεβαιώνει την ολοκλήρωση του έργου, την εξοικονόμηση ενέργειας (πρωτογενής και τελική κατανάλωση) που επιτεύχθηκε και θα αναφέρει τις αλλαγές που έγιναν σε σχέση με το αρχικό ΠΕΑ καθώς επίσης και τους αναλυτικούς υπολογισμούς των συντελεστών θερμοπερατότητας όλων των δομικών στοιχείων του κελύφους που περιλαμβάνονται στο τελικό ΠΕΑ.
3. Αντίγραφο της κάτοψης όλων των ορόφων της αναβαθμισμένης κατοικίας, στο οποίο θα σημειώνονται **οι ζώνες όπως αυτές περιλήφθηκαν στο τελικό ΠΕΑ και οι αναβαθμίσεις που έγιναν σε κάθε ζώνη**. Το αντίγραφο θα πρέπει να υπογράφεται από τον ΕΕ που εκδίδει το τελικό ΠΕΑ της οικίας.
4. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για κάθε επιλέξιμη δαπάνη και τα οποία πρέπει **υποχρεωτικά να συνοδεύουν το αίτημα καταβολής χορηγίας** όπως καταγράφονται στο Παράρτημα Α.

5. Σε περίπτωση που στις επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνεται φωτοβολταϊκό σύστημα:
- Αντίγραφο του πρώτου λογαριασμού ΑΗΚ που εκδόθηκε μετά την σύνδεση του Φωτοβολταϊκού Συστήματος με το δίκτυο ή βεβαίωση σύνδεσης του συστήματος Net-Billing από την ΑΗΚ.
  - Αντίγραφο της ταυτότητας του φυσικού προσώπου στο όνομα του οποίου εκδίδεται ο λογαριασμός ΑΗΚ της κατοικίας (εάν δεν είναι ο ίδιος ο αιτητής).
6. Μόνο για περιπτώσεις ενεργειακής ανακαίνισης μεγάλης κλίμακας¹⁸ οικίας ή πολυκατοικίας, της οποίας η άδεια οικοδομής εκδόθηκε πριν το 1994:
- υποβάλλεται έκθεση αποτίμησης του φέροντος οργανισμού σύμφωνα με τους εν ισχύ ευρωκώδικες αναφορικά με την κατάσταση του στατικού φορέα της οικοδομής και την υπολογιζόμενη εναπομένουσα διάρκεια ζωής της οικίας, η οποία να συνοδεύεται από τυχόν συστάσεις αναφορικά με τη δομοστατική ενίσχυση της.
  - Σε περίπτωση που οι συστάσεις περιλαμβάνουν υποχρεωτικά μέτρα, θα πρέπει να υποβάλλεται και αποδεικτικό υλοποίησης τους.

17. Ενστάσεις

Στις περιπτώσεις απόρριψης της Αίτησης / Πρότασης σε οποιοδήποτε στάδιο ή σε περιπτώσεις καταβολής μειωμένου ποσού χορηγίας κατά το στάδιο εξέτασης αιτήματος καταβολής χορηγίας, οι αιτητές έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν :

- ένσταση προς την Επιτροπή Ενστάσεων του ΥΕΕΒ μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία αποστολής της ενημέρωσης, παραθέτοντας συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους θεωρούν ότι η αίτηση τους δεν θα έπρεπε να απορριφθεί / λάβει μειωμένο ποσό χορηγίας.
- σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος από την επιτροπή ενστάσεων, ο αιτητής έχει το δικαίωμα να προσφύγει στο Διοικητικό Δικαστήριο μέσα σε προθεσμία εβδομήντα πέντε ημερολογιακών (75) ημερών από την ημερομηνία της γραπτής ενημέρωσης από το ΥΕΕΒ, σύμφωνα με το άρθρο 146 του Συντάγματος.

Οι ενστάσεις εξετάζονται από ανεξάρτητη τριμελή Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων, που θα ορίζεται για το σκοπό αυτό από το Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒ, τα μέλη της οποίας δεν θα εμπλέκονται στην αξιολόγηση των προτάσεων.

Στην Επιτροπή Εξέτασης των Ενστάσεων δύναται να συμμετέχει Λειτουργός που έχει εμπλακεί ενεργά στην ετοιμασία του Σχεδίου αλλά δεν δύναται να συμμετέχει κανένας Λειτουργός που αποτέλεσε μέλος της Ομάδας Αξιολόγησης ή Επαλήθευσης για το συγκεκριμένο Σχέδιο.

¹⁸ Όπως ορίζεται στην Νομοθεσία Περί Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων.

Σκοπός της Επιτροπής Ενστάσεων είναι να διασφαλίσει ότι η πρόταση έτυχε ίσης και δίκαιης μεταχείρισης από την Ομάδα Αξιολόγησης και το ΥΕΕΒ.

Για τον σκοπό αυτό η εν λόγω επιτροπή εξετάσει το περιεχόμενο του φακέλου της πρότασης και δεν απαιτεί πρόσθετα παραστατικά / δικαιολογητικά. Εντούτοις δύναται κατά το στάδιο εξέτασης της ένστασης να ζητηθούν διευκρινήσεις ή/και περαιτέρω τεκμηρίωση στα ήδη υποβληθέντα στοιχεία της πρότασης.

Οι ενστάσεις αποστέλλονται γραπτώς προς το ΥΕΕΒ και οι δυνητικοί Δικαιούχοι θα πρέπει να παραθέσουν τους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους πιστεύουν ότι η αίτηση τους δεν έπρεπε να απορριφθεί / λάβει μειωμένο ποσό.

Η Επιτροπή Ενστάσεων εξετάζει τα αιτήματα και στις περιπτώσεις που η ένσταση κρίνεται δικαιολογημένη, αποστέλλεται μαζί με τα ευρήματα της Επιτροπής Ενστάσεων και τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι η πρόταση δεν έτυχε ίσης και δίκαιης αξιολόγησης, στον Προϊστάμενο του ΕΦ για επαναξιολόγηση και ενημερώνονται το συντομότερο οι αιτητές κατά πόσο κρίνεται δικαιολογημένη ή όχι η ένσταση τους.

18. Υποχρεώσεις δικαιούχων

Ο Δικαιούχος κατά την πορεία υλοποίησης του Έργου έχει τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- Υποβολή ορθών και αξιόπιστων δηλώσεων, στοιχείων και πληροφοριών. Εάν διαπιστωθεί η υποβολή ψευδούς δήλωσης ή στοιχείων και πληροφοριών πριν ή και μετά την παραχώρηση χορηγίας, η αίτηση της συγκεκριμένης κατοικίας απορρίπτεται και απαιτείται η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας προσαυξημένης με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Καταγραφή και κοινοποίηση λαθών και παραλήψεων που τυχόν εντοπιστούν.
- Εκτέλεση του Έργου, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο Σχέδιο και στη ΣΔΧ παράρτημα της οποίας αποτελεί η πρόταση / αίτηση.
- Αποστολή εάν ζητηθεί στο ΥΕΕΒ των πρωτότυπων τιμολογίων ή πιστό αντίγραφο υπογεγραμμένο από τον προμηθευτή, αποδείξεων εξόφλησης τους ή άλλων εγγράφων ανάλογης αποδεικτικής αξίας.
- Λειτουργία μηχανισμού πιστοποίησης εκτέλεσης του Έργου, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού αποτελέσματος.
- Κοινοποίηση στο ΥΕΕΒ όλων των εγγράφων που αφορούν την υλοποίηση του Έργου και σχετίζονται με τον έλεγχο και την παρακολούθηση του.
- Να θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της Διαχειριστικής Αρχής, του Ενδιάμεσου Φορέα, της Αρχής Πιστοποίησης, της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου και της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Θ.Αλ.Ε.Ι.Α» όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία του έργου και γενικότερα σε όλους τους ελεγκτικούς φορείς της Κύπρου ή της

Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Να δέχεται επιτόπιες σε κάθε περίπτωση επαληθεύσεις από το ΥΕΕΒ, καθώς και ελέγχους από τα άλλα αρμόδια ελεγκτικά όργανα και να δίνει όλες τις αναγκαίες επεξηγήσεις.
- Να τηρεί ξεχωριστό φάκελο για το Έργο και να αρχειοθετεί σε αυτόν όλα τα αντίγραφα των σχετικών εγγράφων.
- Να τηρεί όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν στην εκτέλεση του Έργου τουλάχιστον για πέντε (5) χρόνια από την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο ο Δικαιούχος έλαβε την πληρωμή, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο Άρθρο 76 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων των ΕΔΕΤ. Επομένως όλα τα δικαιολογητικά και άλλα έγγραφα φυλάσσονται και καταστρέφονται μόνο μετά από συνεννόηση με το ΥΕΕΒ.
- Δεσμεύεται για διατήρηση της χρηματοδοτούμενης επένδυσης για χρονική περίοδο πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή στο δικαιούχο ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων και του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων των ΕΔΕΤ και το Άρθρο 59, 60(2) και 67(3)(h)
- Να τηρεί τις διατάξεις των Νομών και Κανονισμών που αναφέρονται στο παρόν Σχέδιο και πιο συγκεκριμένα αυτούς που περιλαμβάνονται στο Θεσμικό Πλαίσιο (Παράρτημα Γ του Οδηγού Εφαρμογής του Σχεδίου).
- Να τηρεί τους κανόνες πληροφόρησης και δημοσιότητας όπως προβλέπονται στο Άρθρο 45 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων των ΕΔΕΤ.

19. Ειδικές Διατάξεις

Ο κάθε αιτητής για να έχει δικαίωμα να λάβει χορηγία θα πρέπει να έχει διευθετήσει τις υποχρεώσεις του προς την Υπηρεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, την Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) και το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Φόρος Εισοδήματος). Σημειώνεται ότι, με βάση τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο του 2014, (Ν.38(Ι)/2014), άρθρο 13 «Συμψηφισμός Εσόδων και Εξόδων», ο Γενικός Λογιστής, δύναται κατά την κρίση του, κατά τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής προς φυσικό πρόσωπο να αποκόπτει οφειλόμενα ποσά προς οποιοδήποτε οικονομικό φορέα ή άλλο ειδικό.

Αιτήσεις για επενδυτικές προτάσεις που έχουν σχέση με τον ίδιο εξοπλισμό για τον οποίο παραχωρήθηκε ήδη χορηγία με βάση το παρόν Σχέδιο ή οποιοδήποτε άλλο Σχέδιο, δεν γίνονται δεκτές ούτε μπορούν να επιχορηγηθούν. Η τυχόν χορηγία που θα παραχωρηθεί για διαφορετικό εξοπλισμό, υπολογίζεται με βάση το συνολικό ύψος των επενδύσεων οι οποίες εμπίπτουν στις πρόνοιες και τους περιορισμούς του παρόντος Σχεδίου.

20. Ερμηνείες – Θεσμολογία – Τροποποιήσεις

Ο/η Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ερμηνεύει, συμπληρώνει και τροποποιεί όπου παρουσιάζεται πρόβλημα, τους όρους και πρόνοιες του Σχεδίου και εισάγει θεσμούς που διευκολύνουν την εφαρμογή του, αφού εξασφαλίσει την εκ των προτέρων έγκριση της

Διαχειριστικής Αρχής.

---

21. Πρόδηλα Σφάλματα

Σε περίπτωση που σε οποιαδήποτε φάση/κατάσταση μιας αίτησης, διαπιστωθεί οποιοδήποτε πρόδηλο σφάλμα, το ΥΕΕΒ δύναται να το διορθώσει, ενημερώνοντας γραπτώς τον αιτητή και τροποποιώντας εάν απαιτείται και τη ΣΔΧ.

Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
Μάρτιος 2021

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΕΠΙΛΕΞΙΜΟ ΠΟΣΟ ΚΑΘΕ ΔΡΑΣΗΣ, ΤΡΟΠΟΣ ΠΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΤΑΙ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

α/α	ΔΡΑΣΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟ ΠΟΣΟ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ
ΑΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ - Υπολογιζόμενο Κόστος				
Α. Οικοδομικές Εργασίες				
A.1	Θερμομόνωση οριζόντιων δομικών στοιχείων (οροφές, δάπεδα σε πυλωτή, δάπεδα σε πρόβολο, δώματα, στέγες) που συνιστούν μέρος του κελύφους, εφόσον ο μέσος συντελεστής θερμοπερατότητας U των στοιχείων αυτών δεν ξεπερνά το 0,40W/m ² K.	Τα επιλέξιμα τετραγωνικά μέτρα καθορίζονται βάσει του συνολικού αριθμού τετραγωνικών μέτρων οριζόντιων δομικών στοιχείων που αποτελούν μέρος του κελύφους και περιλαμβάνονται στο ΠΕΑ της κατοικίας.	€38 / επιλέξιμο τετραγωνικό μέτρο που αναβαθμίζεται.	Αναλυτικοί υπολογισμοί των συντελεστών θερμοπερατότητας από τον Ειδικευμένο Εμπειρογνώμονα.
A.2	Θερμομόνωση τοίχων και στοιχείων της φέρουσας κατασκευής (κολόνες, δοκοί και τοιχία) που συνιστούν μέρος του κελύφους, εφόσον ο μέσος συντελεστής θερμοπερατότητας U των τοίχων και των στοιχείων αυτών δεν ξεπερνά το 0,40W/m ² K.	Τα επιλέξιμα τετραγωνικά μέτρα καθορίζονται βάσει του συνολικού αριθμού τετραγωνικών μέτρων κάθετων δομικών στοιχείων (κολόνες, δοκοί και τοιχία) που αποτελούν μέρος του κελύφους και περιλαμβάνονται στο ΠΕΑ της κατοικίας.	€52 / επιλέξιμο τετραγωνικό μέτρο που αναβαθμίζεται.	Δύναται να ζητηθεί και αντίγραφο των CE και των δηλώσεων επίδοσης για τα θερμομονωτικά υλικά που εφαρμόστηκαν.
A.3	Αντικατάσταση κουφωμάτων που περιλαμβάνονται στο κέλυφος της κατοικίας, εφόσον ο μέσος συντελεστής θερμοπερατότητας U των κουφωμάτων δεν ξεπερνά το 2,25 W/m ² K.	Τα επιλέξιμα τετραγωνικά μέτρα καθορίζονται βάσει του συνολικού αριθμού τετραγωνικών μέτρων κουφωμάτων που περιλαμβάνονται στο υφιστάμενο ΠΕΑ της κατοικίας και αντικαθίστανται επιτυχάνοντας τον απαιτούμενο συντελεστή.	€250 / επιλέξιμο τετραγωνικό μέτρο κουφωμάτων που αντικαθίστανται.	Τους αναλυτικούς υπολογισμούς στους οποίους να αναγράφονται απαραίτητα οι διαστάσεις και οι τεχνικές προδιαγραφές (U _f , U _p , U _g , U _w) του κάθε κουφώματος, όπως εκδίδονται από το λογισμικό που διαθέτει ο κάθε εγκαταστάτης και CE και Δηλώσεις Επίδοσης σύμφωνα με τους εν ισχύ Κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας και της ΕΕ για το κάθε κούφωμα που αντικαθίσταται.

A.4	Εγκατάσταση εξωτερικής μετακινούμενης σκίασης.	Τα επιλέξιμα τετραγωνικά μέτρα καθορίζονται βάσει του συνολικού αριθμού τετραγωνικών μέτρων κουφωμάτων που σκιάζονται από τα νέα σκίαστρα που εφαρμόζονται.	€185 / τετραγωνικό μέτρο κουφωμάτων που σκιάζονται από τα νέα σκίαστρα.	Ανάλυση που θα περιλαμβάνει: (α) τον αριθμό των σκιάστρων, (β) τις διαστάσεις τους, και (γ) τα m ² των κουφωμάτων που σκιάζουν.
B. Τεχνικά Συστήματα				
B.1	Αγορά και εγκατάσταση ή αντικατάσταση ηλιακού θερμοσίφωνα για παραγωγή ζεστού νερού.	Ένας ηλιακός θερμοσίφωνα ανά κατοικία.	€1200 ανά ηλιακό θερμοσίφωνα.	Βεβαίωση ολοκλήρωσης της εγκατάστασης υπογεγραμμένη από εγκαταστάτη και ενεργειακή σήμανση της δεξαμενής αποθήκευσης ζεστού νερού. Εάν η δεξαμενή είναι χωρητικότητας μέχρι και 150Lt, θα πρέπει να έχει ενεργειακή κατηγορίας τουλάχιστον Β ενώ εάν έχει χωρητικότητα μεγαλύτερη από 150Lt, θα πρέπει να έχει ενεργειακή κατηγορία τουλάχιστον C με βάση τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 812/2013.
B.2	Εγκατάσταση αυτόνομων κλιματιστικών μονάδων διαιρεμένου τύπου, ονομαστικής ισχύος εξόδου μέχρι 12KW, υψηλής ενεργειακής απόδοσης.	Το επιλέξιμο κόστος υπολογίζεται με βάση τον αριθμό των νέων κλιματιστικών της κατοικίας. Γίνεται επιβεβαίωση βάση του προτεινόμενου ΠΕΑ της οικίας.	Για κλιματιστικά δυναμικότητας μέχρι 4 KW στην ψύξη, το επιλέξιμο ποσό ανέρχεται στα €500 ανά μονάδα που εγκαθίσταται. Για κλιματιστικά δυναμικότητας πάνω από 4 KW στην ψύξη, το επιλέξιμο ποσό ανέρχεται στα €900 ανά μονάδα που εγκαθίσταται.	Ενεργειακές σημάσεις (energy label) για κάθε κλιματιστικό που θα εγκατασταθεί. Απαιτούμενη τάξη ενεργειακής απόδοσης: Τουλάχιστον A++ για ψύξη και Τουλάχιστον A+ για θέρμανση στη "μέση" εποχή θέρμανσης όπως αυτές καθορίζονται στον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ.

				626/2011.
B.3	Αγορά και εγκατάσταση Αεροθερμικής, Γεωθερμικής ή Υδροθερμικής αντλίας ψηλής ενεργειακής απόδοσης, για τη λειτουργία κεντρικών συστημάτων θέρμανσης ή/και ψύξης χώρου.	Γίνεται επιβεβαίωση εγκατάστασης νέας αντλίας θερμότητας από το προτεινόμενο ΠΕΑ της οικίας.	€5500 ανά κατοικία.	Ενεργειακή σήμανση (energy label) για την αντλία θερμότητας που εγκαταστάθηκε. Απαιτούμενη τάξη ενεργειακής απόδοσης: Τουλάχιστον A+ όπως καθορίζεται στον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 811/2013.
B.4	Εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού Συστήματος Net Billing, δυναμικότητας μέχρι 10KW.	Αριθμός KW που θα εγκατασταθούν.	€500 ανά KW συστήματος που εγκαθίσταται. <u>Για ευάλωτους καταναλωτές:</u> €950 ανά KW συστήματος που εγκαθίσταται.	Βεβαίωση από τον ΑΗΚ για διασύνδεση του ΦΒ ή αντίγραφο του πρώτου λογαριασμού ηλεκτρικής ενέργειας μετά την εγκατάσταση.
B.5	Μπαταρίες για αποθήκευση της ενέργειας που παράγεται από το Φωτοβολταϊκό Σύστημα δυναμικότητας μέχρι 4KWh.	Συνολικές KWh που θα εγκατασταθούν.	€1000 / kWh	Τεχνικές προδιαγραφές μπαταριών.
B.6	Αντικατάσταση λέβητα στερεού ή αέριου καυσίμου ψηλής ενεργειακής απόδοσης για θέρμανση χώρου.	Ένας λέβητας ανά κατοικία.	€2000 ανά λέβητα.	Ενεργειακή σήμανση (energy label) για τον λέβητα. Απαιτούμενη τάξη ενεργειακής απόδοσης : Τουλάχιστον A όπως καθορίζεται στον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 811/2013 ή τον Καν. (ΕΕ) 2015/1187.
B.7	Αντικατάσταση λέβητα υγρού καυσίμου ψηλής ενεργειακής απόδοσης για θέρμανση χώρου.			
B.8	Αγορά και εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου των τεχνικών συστημάτων.	Τουλάχιστον ένα σύστημα παρακολούθησης ανάλυσης και ρύθμισης της κατανάλωσης ενέργειας στον κλιματισμό και τη θέρμανση.	€250 ανά κατοικία.	Τεχνικές προδιαγραφές εξοπλισμού.
ΕΜΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ				
Γ.1	Έμμεσες Δαπάνες	Κατ' αποκοπή ποσοστό 7% (flat rate) το οποίο θα υπολογίζεται επί του συνόλου των άμεσων επιλέξιμων δαπανών.		

ΠΟΣΟΣΤΑ ΧΟΡΗΓΙΑΣ:

- c. 80% επί του συνολικού επιλέξιμου ποσού για τις κατοικίες ευάλωτων καταναλωτών**
- d. 60% επί του συνολικού επιλέξιμου ποσού για τις υπόλοιπες κατοικίες**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Ευάλωτοι καταναλωτές

Στην κατηγορία των ευάλωτων καταναλωτών εμπίπτουν:

- Οι ευάλωτοι καταναλωτές, όπως καθορίζονται στο Διάταγμα του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας με αριθμό Κ.Δ.Π.289/2015 και ημερομηνία 01 Σεπτεμβρίου 2015, το οποίο εκδόθηκε μετά από διαβούλευση με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή με οποιοδήποτε νέο Διάταγμα εκδοθεί για τον ίδιο σκοπό προς αναθεώρηση ή αντικατάσταση του Κ.Δ.Π.289/2015.
- Συνοπτικά, στους ευάλωτους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας περιλαμβάνονται οι πιο κάτω:
  - (α) οι Δικαιούχοι Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος,
  - (β) οι Λήπτες Δημοσίου Βοηθήματος από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας,
  - (γ) οι Λήπτες Επιδόματος Βαριάς Κινητικής Αναπηρίας,
  - (δ) οι Λήπτες του επιδόματος σε συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν συμπληρώσει το εβδομηκοστό (70ο) έτος ηλικίας τους και δεν συνοικούν με άλλο πρόσωπο το οποίο δεν έχει συμπληρώσει το εβδομηκοστό (70ο) έτος ηλικίας του,
  - (ε) οι Λήπτες Επιδόματος Φροντίδας σε Παραπληγικά Άτομά,
  - (στ) οι Λήπτες Επιδόματος Φροντίδας σε Τετραπληγικά Άτομά,
  - (ζ) οι Λήπτες της Χορηγίας σε Τυφλούς,
  - (η) Πολύτεκνη ή πενταμελής οικογένεια που παίρνει Επίδομα Τέκνου για τρία εξαρτώμενα παιδιά και πάνω και με ετήσιο μεικτό οικογενειακό εισόδημα μέχρι €51.258. Το εισοδηματικό κριτήριο των €51.258 αυξάνεται κλιμακωτά κατά €5.126 για κάθε πρόσθετο παιδί πέραν των τεσσάρων.

Σημαντική Σημείωση: Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας θα λαμβάνει την απαραίτητη πληροφόρηση όσο αφορά τα φυσικά πρόσωπα που εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες, μέσω των αρμόδιες Υπηρεσιών / Τμημάτων του Κράτους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Οι εκάστοτε σε ισχύ Κανονισμοί του του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, που αφορούν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ).

ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- Τον «Περί προώθησης και ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμο του 2013» (Ν.112(Ι)/2013) και τα σχετικά Διατάγματα και Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτό όπως εκάστοτε τροποποιείται.
- Τους «Περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμους του 2006 έως 2020 (Ν.142(Ι)/2006, Ν. 30(Ι)/2009, Ν.210(Ι)/2012, Ν15(Ι)/2017, Ν155(Ι)/2020) και τα σχετικά Διατάγματα και Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτών.
- Τους «Περί Ενεργειακής Απόδοσης Νόμους του 2009 έως 2015 (Ν31(Ι)/2009, Ν53(Ι)/2012, Ν56(Ι)/2014, 149(Ι)/2015) και τα σχετικά Διατάγματα και Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτών.
- Τους «Περί Προώθησης της Ενεργειακής Απόδοσης στη Θέρμανση και Ψύξη και της Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Νόμων του 2006 έως 2015 (Ν174(Ι)/2006, Ν54(Ι)/2012, Ν150(Ι)/2015) και σχετικές τροποποιήσεις τους και τα σχετικά Διατάγματα και Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτών.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- 140(Ι)/2005, περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα
- 152(Ι)/2003, για την Προστασία και Διαχείριση Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων
- 153(Ι)/2003, για την Προστασία και Διαχείριση της Φύσης και της Άγριας Ζωής
- 106(Ι)/2002, περί του Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους
- 56(Ι)/2003, περί της Ολοκληρωμένης Πρόληψης και Έλεγχου της Ρύπανσης
- 215(Ι)/2002, για τη Διαχείριση των Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων
- Ο Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμος Ν.127(Ι)/2018.
- Ο Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον Ορισμένων Σχεδίων και Προγραμμάτων Νόμος, Ν. 102(Ι)/2005.
- Ο Περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμος, Ν. 153(Ι)/2003.
- Οι Περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους Νόμοι του 2002 έως 2013 – (Ν. 106/2002).
- Ο Περί Εκπομπών Ορισμένων Φθοριούχων Αερίων Θερμοκηπίου Νόμος 23(Ι)/2010.
  - Πιστοποίηση Επιχειρήσεων και Προσωπικού όσον αφορά Σταθερό Εξοπλισμό Ψύξης, Κλιματισμού και Αντλιών Θερμότητας Κανονισμοί του 2010 - (Κ.Δ.Π. 133/2010).

- Πιστοποίηση Προσωπικού Ασχολούμενου με την Ανάκτηση Ορισμένων Φθοριούχων Αερίων Θερμοκηπίου από Συσκευές Χειρισμού και Προστασίας Υψηλής Τάσης Κανονισμοί του 2010 - (Κ.Δ.Π. 134/2010).
  - Πιστοποίηση Προσωπικού που Προβαίνει σε Ανάκτηση Ορισμένων Διαλυτών με βάση Φθοριούχα Αέρια Θερμοκηπίου από Εξοπλισμό, Κανονισμοί του 2010 - (Κ.Δ.Π. 135/2010).
  - Πιστοποίηση Επιχειρήσεων και Προσωπικού όσον αφορά τα Μόνιμης Εγκατάστασης Συστήματα Πυροπροστασίας και Πυροσβεστήρες, Κανονισμοί του 2010 - (ΚΔΠ 132/2010).
- Νόμος 16(Ι)/2011 για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος.
    - Κ.Δ.Π. 66/2011 για τις ουσίες που καταστρέφουν τη Στιβάδα του Όζοντος (Υποχρεώσεις αναφορικά με Ουσίες, Προϊόντα και Εξοπλισμό).
  - Νόμος που προβλέπει για τη λήψη μέτρων προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος από την ελευθέρωση στο περιβάλλον ή τη διάθεση στην αγορά γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, για τις προϋποθέσεις χορήγησης της σχετικής άδειας και για συναφή θέματα (Αρ. 160(Ι)/2003).
  - Ο Περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμος 2002 έως 2012 {Ν. 132(Ι)/2002, Ν. 125(Ι)/2012}.
    - Σε περίπτωση που οι συνολικές ετήσιες ποσότητες συσκευασιών που τοποθετεί η επιχείρηση στην Κυπριακή αγορά, ξεπερνούν τους 2 τόνους, τότε αυτή θα πρέπει να αναλαμβάνει το κόστος διαχείρισής τους συμμετέχοντας σε συλλογικό σύστημα.
  - Οι Περί Αποβλήτων Νόμοι του 2011 έως (αρ. 2) 2014 – {185(Ι)/2011, 32(Ι)/2014}.
    - Διαχείριση Αποβλήτων Ελαστικών Κ.Δ.Π. 61/2011.
    - Ηλεκτρικές Στήλες και Συσσωρευτές Κ.Δ.Π. 125/2009.
      - Ο παραγωγός (π.χ. εισαγωγέας) ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών οφείλει να αναλαμβάνει το κόστος διαχείρισής τους όταν αυτά καταστούν απόβλητα, οργανώνοντας ατομικό σύστημα ή συμμετέχοντας σε συλλογικό σύστημα.
    - Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού Κ.Δ.Π. 668/2004, Κ.Δ.Π. 378/2009.
      - Ο παραγωγός (π.χ. εισαγωγέας) ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού οφείλει να αναλαμβάνει το κόστος διαχείρισής του όταν αυτός καταστεί απόβλητο, οργανώνοντας ατομικό σύστημα ή συμμετέχοντας σε συλλογικό σύστημα.
    - Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων Κ,Δ.Π. 562/2003, Κ,Δ.Π. 618/2007, Κ,Δ.Π. 147/2014.
  - Ο Περί διαχείρισης των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας νόμος (Ν.82(Ι)/2009).
    - Έγκριση σχεδίου διαχείρισης εξορυκτικών αποβλήτων.
    - Άδεια εγκατάστασης εξορυκτικών αποβλήτων.
    - Πιστοποιητικό κατάλληλης χωροθέτησης για κατασκευή νέων και μετατροπή υφιστάμενων εγκαταστάσεων εξορυκτικών αποβλήτων.
  - Ο περί Βιομηχανικών Εκπομπών Νόμος του 2013, Ν. 184(Ι)/2013, Έκδοση Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών.
  - Οι περί Αξιολόγησης και Διαχείρισης του Περιβαλλοντικού Θορύβου Νόμοι 2004 έως 2007.
  - Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Εκπομπή Θορύβου στο Περιβάλλον από Εξοπλισμό προς Χρήση σε Εξωτερικούς Χώρους) Κανονισμοί του 2003 (Κ.Δ.Π. 535/2003).

ΙΣΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

- Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος των Γυναικών Νόμος του 1985 (Ν.78/1985)
- Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος της Γυναίκας (Κυρωτικός) Νόμος του 2002 (Ν.1(III)/2002)
- Το Πρωτόκολλο 12 του Νόμου στην Ευρωπαϊκή Συνθήκη για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (επικύρωση), 2002 (L. 13(III)/2002)
- Τον Περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμο του 2002 (Ν.205(I) 2002), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2004 (Ν.191(I)/2004)

Νόμος του 2006 (Ν.40(I)/2006)

Νόμος του 2007 (Ν.176(I)/2007)

Νόμος του 2009 (Ν.39(I)/2009)

- Τον περί Καταβολής Ίσης Αμοιβής μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για την Ίδια Εργασία ή για Εργασία στην οποία αποδίδεται Ίση Αξία Νόμο του 2002(Ν.177(I)/2002)), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2004 (Ν.193(I)/2004)

Νόμος του 2009 (Ν.38(I)/2009)

- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στα Επαγγελματικά Σχέδια Κοινωνικής Ασφάλισης Νόμο του 2002(Ν.133(I)/2002)), όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2009 (Ν.40(I)/2009)

- Τον περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμο του 1997(Ν.100(I)/1997), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2000 (Ν.45(I)/2000)

Νόμος του 2002 (Ν.64(I)/2002)

Νόμος του 2007 (Ν.109(I)/2007)

Νόμος του 2008 (Ν.8(I)/2008)

(Αρ. 2) Νόμος του 2008 (Ν.43(I)/2008)

Νόμος του 2011 (Ν.70(I)/2011)

- Τους περί Προστασίας της Μητρότητας (Ασφάλεια και Υγεία) στην Εργασία Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 255/2002)
- Τον περί Γονικής Άδειας και Άδειας για Λόγους Ανωτέρας Βίας Νόμο (Ν.69(Ι)2002) , όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2007	(Ν.111(Ι)/2007)
Νόμος του 2010	(Ν.11(Ι)/2010)
Νόμος του 2012	(Ν.47(Ι)/2012)
- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών (Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες και στην Παροχή Αυτών) Νόμο (Ν.18(Ι)/2008) όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2013 (Ν.89(Ι)/2013)
- Τους περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες (Παροχής Ανεξάρτητης Συνδρομής) Κανονισμούς του 2010 (Κ.Δ.Π. 483/2010)

Τα έργα πρέπει να συνάδουν με τις Κοινοτικές και Εθνικές Πολιτικές για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών οι οποίες συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

α) Οικονομική Ανεξαρτησία των γυναικών συμπεριλαμβανομένης της ισότητας ευκαιριών αναφορικά με την πρόσβαση, ανέλιξη και εκπαίδευση στην εργασία, της εξάλειψης των εκπαιδευτικών στερεοτύπων, της ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας, της συμφιλίωσης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

β) Ίση Αμοιβή για Ίση Εργασία και Εργασία Ίσης Αξίας

γ) Ισότητα στις θέσεις λήψης αποφάσεων στην πολιτική, οικονομική ζωή στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα

δ) Εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και την προστασία των θυμάτων περιλαμβανομένου της οικογενειακής βίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας και της εμπορίας προσώπων.

ΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

- Οι περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμοι του 2000 εως (Αρ. 2) του 2007
- Οι περί Ίσης Μεταχείρισης στην Απασχόληση και την Εργασία Νόμοι του 2004 και 2007
- Ν.42 (Ι) 2004 Ο περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων Άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμος του 2004
- Ν.59 (Ι) 2004 Ο περί Ίσης Μεταχείρισης Προσώπων Άσχετα από Φυλετική ή Εθνοτική Καταγωγή Νόμος του 2004